

4. MEZINÁRODNÍ DIALOGICKÉ A
KOLABORATIVNÍ SYMPOZIUM

HORIZONTY

3. - 5. května 2018
Důl Hlubina, Ostrava

O sympoziu

Žijeme v rozděleném, nejednotném světě. Snažíme se vyznat v tom, kdo jsme „my“, kdo jsou „oni“ a hledáme to, co nás odděluje, čím jsme jiní a lepší. Vytváříme si svou komunitu, ale přesně to nás ve stejné chvíli vzdaluje vůči ostatním. Dialog mimo naši sociální bublinu s sebou nutně nese napětí, které může být nepříjemné až nesnesitelné, a tak se raději uzavíráme „mezi svými“.

Pro porozumění v dialogu je však přesně toto napětí zároveň nezbytné. Aby mohlo vzniknout něco nového, je zapotřebí setkat se s cizím, neznámým, někdy protichůdným. To stejné napětí, které nás odděluje, nás potom může i spojit.

Horizonty 2018 budou hledat prostor pro spojitosti v nespojitém, společné v rozdílném, soudržné v konfliktním. Hlavní důraz bude na témata duševního zdraví, rasismu / xenofobie, partnerských vztahů a vzdělávání. Sympozium je tedy určeno jak zájemcům o uvedená témata z řad odborníků i široké společnosti, ale také facilitátorům, mediátorům, terapeutům, sociálním pracovníkům, komunitním pracovníkům, pedagogům, aktivistům a dalším.

Narativ

Jsme nezisková organizace a zároveň vztahová platforma, v rámci které rozvíjíme kolaborativní (spolupracující) a dialogickou praxi v Česku a na Slovensku. Organizujeme vzdělávací akce, facilitujeme setkání a procesy, které mohou napomáhat rozvoji spolupráce a dialogu mezi zástupci různých oborů, přístupů a rolí, zejména v oblastech jako je psychoterapie, sociální práce, duševní zdraví, poradenství, výzkum nebo pedagogika. Narativ vznikl v Brně jako skupinka studentů a mladých profesionálů a mezi naše první aktivity patřily diskuse v kavárnách na různá témata více či méně související s postmodernou.

Od roku 2011 pořádáme vzdělávací program v kolaborativní a dialogické praxi Možnosti dialogu, který je součástí celosvětové sítě programů zaštitěných organizacemi Taos Institute a Houston Galveston Institute, z nichž oba spoluzakládala Harlene Anderson – americká psychoterapeutka a lektorka, v níž má Narativ od začátku velkou oporu. Mezi naše další výrazné podporovatele patří Rocio Chaveste z mexického Institutu Kanankil a Jaakko Seikkula, zakladatel přístupu Otevřeného dialogu.

V roce 2014 jsme se pod dlouhým váhání „formalizovali“ a založili oficiální organizaci, spolek. Jedním z důvodů byla možnost přehlednějšího organizování akcí, zejména Mezinárodního symposia Horizonty, které letos připravujeme již počtvrté. Z Horizontů se stala jedinečná příležitost pro setkání lidí, kteří už pracují s myšlenkami kolaborativní a dialogické praxe, dále těch, kteří se o ně zajímají, a konečně také těch, kteří mohou být pro tuto praxi obohacím, inspirací a přínosem.

Slavnostní otevření

Napětí, které nás zlidšťuje: možnosti dialogu

Čtvrtek 13:15 v hlavním sále

Anotace autorky

Když se rozhlédneme, na každém rohu narazíme na techniky a nástroje, které mají “vyřešit” rozdílnosti, s nimiž se denně setkáváme. Pokud se druhým zdá naše jednání nenormální, pravděpodobně existuje pilulka, kterou si můžeme vzít, anebo terapeutický program, kterého se můžeme zúčastnit. Pokud ve škole podáváme podprůměrný výkon, jsou po ruce doučovací kurzy nebo opět léky, kterými si zajistíme soustředění na to, co vzdělávací systém považuje za důležité. Když v našem okolí a ve společnosti roste rasové napětí, řešíme ho konfrontací a vymáháním práva, což často vede k uvěznění nebo jiným formám trestu. Konflikty v našich rodinách a vztazích může vyřešit odborník, který rozhodne, kdo má či nemá pravdu, nebo kdo se chová či nechová racionálně.

Všechny tyto typy segregujících a izolujících jednání však jen prohlubují a vyostřují rozpory mezi námi. Rozdílnost je přirozeným vedlejším produktem našich komplexních sociálních světů. Bohužel, nejběžnějším přístupem k odlišnosti je léčba či náprava jednotlivce. Jen málo pozornosti věnujeme širšímu sociálnímu kontextu a institucionálním praktikám, které se podílejí na konfliktech, odcizení a rozdílnostech. Otázka, které tedy musíme čelit, zní, jak můžeme žít s napětím z rozdílnosti. Osvojíme-li si kolaborativní, dialogický postoj, naše pozornost se přesměruje jinam, a to hned v několika významných momentech.

Spíše než odsuzovat jiné světonázory jako zlé, špatné, nebo iracionální, je naším úkolem hledat ve druhých dobro, “správnost” a racionalitu. Základem pro to, abychom mohli žít s napětím z rozdílností, je přestat se pokoušet dosahovat shody a začít vytvářet nové formy porozumění s druhými. A tyto formy porozumění musí být založeny na zlidšťování druhých, navzdory rozdílům. Slovy Ludwiga Wittgensteina se musíme ptát JAK MŮŽEME POKRAČOVAT DÁL SPOLEČNĚ? Tato přednáška nabídne způsoby, jak můžeme pokračovat dál společně, navzdory Napětí, které nás (ne)spojuje.

O autorce

Sheila McNamee, Ph.D.

Sheila McNamee je profesorkou komunikace na University of New Hampshire a spoluzakladatelka mezinárodní neziskové organizace Taos Institute propojující odborníky zabývající se sociálním konstrukcionismem (<http://www.taosinstitute.net>). Zabývá se dialogickou změnou v psychoterapii, organizacích, komunitách a jiných sociálních a institucionálních kontextech. Je autorkou řady knih, např. *Therapy as Social Construction* (společně s Kennethem Gergenem, Sage, 1992), *Research and Social Change: A Relational Constructionist Approach*, (společně s Dian Marie Hosking, Routledge, 2012) a *Education as social construction: Contributions to theory, research and practice* (eds. Dragonas, Gergen, McNamee & Tseliou, WorldShare Books, 2015).

Ke stažení: <http://www.taosinstitute.net/education-as-social-construction>.

Sekce vzdělávání

Ve vzdělávání je spousta prostoru pro to, abychom dialog zkusili, šířili a snažili se o něj i v situacích, které jsou vypjaté, plné emocí, nepochopení. Cítíme, že jak ve vzdělávacím procesu, tak i v situacích, kdy je potřeba někoho podpořit, je zapotřebí domlouvat se společně a komplexně – mezi profesionály, rodiči, komunitami, žáky. V rámci této sekce tedy chceme dát prostor pro představení dobré praxe, uvítáme ale také ty, kteří nemají dobré zkušenosti a chtějí by se o ně podělit a vytvořit tak prostor pro společné přemýšlení nad jinými cestami.

Zveme vás všechny, kteří jste zapojeni (nebo toužíte být zapojeni) do různých forem vzdělávání – učitele, vedení škol, rodiče, žáky a studenty s různorodými vzdělávacími potřebami, zástupce podporujících organizací (např. PPP, SVP, SPC, NNO a mnohé jiné...), asistenty, vás, kteří se zabýváte vztahy mezi lidmi v prostředí vzdělávání (pracovníky – žáky – rodiči). Společně s dalšími účastníky můžete sdílet svou praxi, zkušenosti, naslouchat a třeba také zkusit vést dialog i v situacích, které jsou plné protichůdných názorů a možných nedorozumění, zůstat v kontaktu s napětím a zažít, že je z něj možná cesta dál.

Seznam příspěvků

- KEYNOTE: Napětí v rámci vzdělávání. Příležitost?!
- Experiment s výukou s využitím dialogického přístupu u studentů
- Utváření dialogického prostoru ve vzdělávání pomáhajících profesionálů
- Kontext dialogického učení
- Učení dětí doma
- Cesta k vlastní školce a síla záměru
- Sdružení rodičů pro férovou školu
- Stigma, které se může dotknout nás všech
- Škola Můj projekt: Náš svět je i jejich projekt
- Učíme se spolu o rovných právech pro všechny
- I rodiče chtějí být u toho
- Monitorování závazků plynoucích z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením
- Svoboda učení
- FASD v dialogu
- Lidskost v psychodiagnostice
- Může být sebevražedné chování dítěte zdrojem spolupráce ve škole?

KEYNOTE:

Napětí v rámci vzdělávání. Příležitost?!

Pátek 13:00 v hlavním sále

Anotace autora

Záleží jak se díváme.

Vzdělávání je práce lidí. Každodenně dochází k mnoha interakcím mezi mladými a starými, na všech různých úrovních, v našich školách i kolem nich. Není překvapením, že je třeba řešit nikdy nekončící seznam starostí - děti, které nejsou motivovány; Učitelé, kteří bojují o přežití, zvláště když mluví "jiným jazykem nebo přinášení oponující hlas"; Naše tradiční vzdělání versus "to, co je potřeba pro budoucnost" a tak dále ... Zdá se, že napětí je přirozenou součástí naší práce. To začíná být zajímavé zejména když se pečlivěji podíváme na to, jak napětí rozumíme a jaké je jeho místo v rámci snahy o změnu vzdělávacích procesů. O čem to tedy mluvíme když mluvíme o napětí? Nebo snad ještě jinak a důležitěji: Jak to vlastně mluvíme když mluvíme o napětí? Znovu (stejně jako na našem posledním setkání na sympoziu Horizonty) si připomeneme, že to, jak přemýšlíme o a jak se díváme na naši realitu, určuje to, co vidíme - je to prostě v očích pozorovatele. A to je rozhodující pro naše konání. Tento příspěvek se bude věnovat hledání významů napětí v rámci vzdělávání. Budeme diskutovat o tom, jak s ním můžeme zacházet a jaké přístupy bychom mohli využít ... Doufáme, že nám náš rozhovor umožní otevřít oči a zvyšují naše uvědomění a vnímavost k tomu, že se napětí můžeme přiblížit i více pozitivním a optimistickým způsobem. Kdo ví?

O autorovi

Loek Schoenmakers, Ph.D.

Lidé ho často popisují jako člověka který má poslání, je sečtělý, autentický, zapojený a neustále zaměřený na vývoj. Jeho práce staví na pozitivního základu, dokáže zjistit, co je již přítomno, a stavět na tom tak, aby vytvořil trvalé a dobře podporované procesy změny. "Dr. Loek Schoenmakers pracoval jako učitel, hlavní a vzdělávací poradce na prvním i druhém stupni již více než 35 let, a pracoval také v mnoha různých zemích a prostředích. Je hostujícím přednášejícím pro magisterské studium pro vzdělávání a výzkum pro udržitelný rozvoj (MERSD) a také pro magisterské studium na univerzitě Anton de Kom v Surinamu a je také jedním z hlavních přednášejících v magisterském programu pro vzdělání a inovace na Kempel University of Applied Sciences."

Loek je spolupracovník Taos Institutu, kolébky sociálního konstrukcionismu, a koordinuje TIE (Taos Institute Europe). Loek (1961) žije v Nizozemsku spolu se svou ženou Anne Marie a jeho syny Roelem a Jonem. Vedle své práce také praktikuje buddhismus, maluje a má lásku k cestování.

Jeho ambicí je dosáhnout společného udržitelného vzdělávání. Pracuje na tom prostřednictvím sociálně konstrukcionistického přístupu (Appreciative Inquiry) a má batoh plný důsledných nápadů, jak tento přístup aplikovat ve své práci ve vzdělávání: společně s ostatními kolegy, manažery, rodiči a především studenty. V roce 2011 získal doktorát ve společenských vědách na univerzitě v Tilburgu ve spolupráci s Taos Institute USA, na základě své celostátně propojené, na oceňujícím přístupu založené a na změnu orientované práce v Surinamu.

Experiment s výukou s využitím dialogického přístupu studentů navazujícího studia speciální pedagogiky - dramaterapie

Čtvrtek 14:15 na balkóně

Anotace autorky

Ako dialogický experiment som poňala moju výuku v rámci predmetu Speciálně pedagogické poradenství u nadväzujících študentov špeciálnej pedagogiky dramaterapie.

Prvý rok som si overovala spôsob práce, témy, zadávanie úloh v rámci hodiny, výzvy pre študentov s ohľadom na ich zameranie, na ich skúsenosti s výukou na škole a aj s ohľadom na požiadavky na daný predmet.

Druhý rok som už v podstate na ďalšej skupine študentov skúšala ten model výuky a cielene sa zameriavala na „trece plochy“, ktoré vznikajú v prostredí, ktoré je v oblasti vzdelávania nastavené výrazne inak, než ako je to v dialogickom prístupe. U tejto skupiny študentov, tým, že sú zameraní na dramaterapiu sú tam oba extrémny, od veľmi benevolentného, „terapeutického“ a divadelne-hereckého až po klasické „tvrdé“ prednášanie.

Myslím, že práve v tomto bolo hodne „napätia“. Jednak z pohľadu ich očakávania od výuky – teória o poradenstve alebo terapeutické ochutnávky, na ktoré sú zvyknutí. Jednak z pohľadu môjho vedenia daných hodín, kedy sme boli ja aj študenti vo viacerých pozíciách:

- Kauzistický spôsob práce očakával od študentov, ale aj odo mňa osobnejší prístup, zdieľanie emócií, názorov (osobných, nielen odborných), ochotu otvorene sa rozprávať, nemať „profesné hranice“. To všetko preto, aby sme boli schopní pochopiť tému, situáciu, možnosti a schopnosti ako aj zábrany, ktoré pri takejto téme alebo klientovi môžu vzniknúť.
- Zároveň sme mali jasne dané hranice študent - prednášajúci, pretože každý vedel, že na konci semestra ich budem hodnotiť špecifickým druhom napätia pre mňa bola moja osobná pozícia napr. pri vedení rozhovoru – podpora dialógu a učenie na vlastnej skúsenosti dať do súladu s potrebou naučiť robiť to „správne“, ukázať ten „správnejší“ postup.
- Hodne v tom zohrávalo vedomie toho, že to nie je pokračovací kurz alebo výcvik, ale že je to jeden predmet v obmedzenom čase a s obmedzenými časovými a priestorovými možnosťami, na ktorý nič podobné nenadväzuje.
- Zároveň špecifické napätie v situáciách, kedy sa vynorili, s ohľadom na proces alebo obsah preberaných tém, ťažšie pochopiteľné emócie, ktoré som musela zvládnuť – ako vyučujúca, ako terapeut, ako poradca. Využiť potenciál tých situácií pre výuku, zároveň sa postarať o daného človeka a šte a to bolo v tejto skupine naozaj orieškom, pomôcť pochopiť rozdiel medzi terapeutickým a poradenským zameraním.

Toto bol v podstate taký môj profesionálny cieľ u tejto skupiny a v rámci tejto výuky.

O autorce

Mgr. Petra Jurkovičová, PhD.

Studovala Speciální pedagogiku na Pedagogické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. V roce 2008 získala doktorát ze Speciální pedagogiky na Univerzitě Palackého v Olomouci. Již během doktorského studia působila jako asistentka na Katedře speciální pedagogiky a následně až dosud jako odborná asistentka na Ústavu speciálněpedagogických studií na PdF Univerzity Palackého. Od roku 2017 pracuje také jako speciální pedagožka – poradkyně v SPC Prostějov. Teoreticky i prakticky se věnuje zejména poradenské a podpůrné činnosti, supervizím a konzultacím pro rodiny s dětmi či dospělými členy se zdravotním postižením a pro profesionály, kteří s nimi spolupracují. Ve své praxi využívá přístupy zakotvené v PCA (psychoterapeutický výcvik PCA 2007-2011, inštitút Ister, Bratislava) a v postmoderní zejména dialogické terapeutické praxi (Možnosti dialogu 2012-2013 Narativ, Brno).

Utváření dialogického prostoru ve vzdělávání pomáhajících profesionálů

Čtvrtek 14:15 na balkóně

Anotace autorek

Když se člověk potká s novými informacemi, které jsou v rozporu s tím, jak dosud vnímal svět, vyvolá to v něm mentální konflikt - napětí. Tento typ napětí vyvoláváme u frekventantů našich kurzů cíleně. Je-li totiž dobře uchopeno, pomáhá k tomu, aby došlo k překonstruování reality, posunu v přemýšlení, změně pojmání reality.

To je z našeho pohledu aha efekt ve vzdělávání, jeho smysl. Když k aha momentu nedojde, posluchači mají pocit, že se nic nedozvěděli.

Neznamená to, že je třeba nutně docílit souhlasu, jde o hlubší porozumění problematice. Studenty vedeme ke kritickému myšlení. Učíme je zaujmout odstup, nepřejímat naivně tradované názory a současně neodmítat, co se na první pohled jeví nepřijatelné. Vedeme je k tomu, aby si vytvořili vlastní postoj k tématu a připustili i odlišnost a možné jiné názory na věc.

Prostřednictvím prezetovaného workshopu ukážeme, jak takový způsob výuky vypadá v praxi. Necháme účastníky celý proces si zažít a následně budeme diskutovat o tom, co si z toho odnesli, jak je to obohatilo, co se dozvěděli o daném tématu, o procesu vzdělávání a o sobě.

O autorkách

Mgr. Barbora Hrušková

Absolvovala komplexní výcvik v systemické psychoterapii Umění pomáhat a mezinárodní výcvik v Narativní psychoterapii a narativním přístupu v supervizi. Má 7 let praxe v oboru psychoterapie. Věnuje se práci s individuálními klienty, páry i rodinami. Je lektorkou vzdělávacích programů pro odborníky z pomáhajících profesí v Gaudia Institutu. Baví ji propojení terapeutické a lektorské práce.

Největší radost jí v poslední době přináší úspěch výcviku Terapie v postmoderně, jehož je spoluautorkou a lektorkou.

Mgr. Nad'á Kostková

Absolvovala dlouhodobý výcvik v systemické psychoterapii Umění pomáhat, mezinárodní vzdělávací program v Narativní psychoterapii vedený lektory Institutu narativní terapie v Londýně. Psychoterapii se věnuje 4 roky. Je držitelkou mezinárodního certifikátu lektora vzdělávacího programu RWCT a 11 let pracuje v oblasti vzdělávání. Své profesní dovednosti s radostí propojuje. Zatím největším a úspěšným projektem je spoluautorství výcviku Terapie v postmoderně, který byl zahájen v roce 2017.

Mgr. Tereza Janačíková Nováková

Psychoterapeutka, psycholožka. V pomáhajících profesích od roku 2000. Absolvovala dlouhodobý výcvik v systemické psychoterapii a mezinárodní vzdělávací program v Narativní psychoterapii vedený lektory Institutu narativní terapie v Londýně. Aktuálně provozuje vlastní psychoterapeutickou praxi v Brně a spolupracuje s Gaudia Institutem. Spoluzakladatelka a členka Renadi, o.p.s. zaměřené na práci s alkoholem, gamblingem či návykovými léky. Je spoluautorkou výcviku Terapie v postmoderně, jehož první běh začal běžet v loňském roce.

MUDr. Olga Kunertová

Má 25 let praxe v oboru psychoterapie. Absolvovala několik dlouhodobý výcvik ve skupinové psychoterapii, výcvik v ericksonovské terapii a hypnóze, mezinárodní vzdělávací program v Narativní psychoterapii vedený lektory Institutu narativní terapie v Londýně. Založila Psychoterapeutické centrum Gaudia a občanské sdružení, nyní zapsaný ústav PRO Gaudia, kde působí jako předsedkyně a odborný garant. Jejím hlavním zájmem jsou postmoderní přístupy k psychoterapii a práci s lidmi vůbec. 18 let byla lektorkou komplexního výcviku v systemickém přístupu, organizovaného Institutem pro systemickou zkušenost – ISZ Praha. Je spoluautorkou výcviku Terapie v postmoderně.

Kontext dialogického učení

Čtvrtek 16:00 na balkóně

Anotace autorek

Škola kybernetiky a systémové terapie, založená v roce 1990, je koncipována jako centrum pro učení, výzkum a praxi účinné psychoterapie. Školní program trvá 4 roky a sestává ze vzdělávacích a praktických kurzů.

Studenti školy jsou psychiatři, psychologové, lékaři a sociální pracovníci, kteří pracují v různých zdravotnických zařízeních, sociálních institucích a nevládních organizacích. Naši studenti pracují v institucích, které zdůrazňují přísnou strukturu a rozdíly mezi pacienty a terapeuty. Většina jejich kolegů se na pacienta dívá jako na diagnózu, zatímco my ve škole se snažíme podněcovat otevřený dialog a rozvíjíme znalosti o tom, jak dosáhnout porozumění v dialogu. Věříme, že změnu usnadňujeme hned na několika úrovních - osobní, profesionální a v komunitě.

Velká část školního programu je zaměřena na praktické kurzy ve formě supervidované terapeutické práce s klienty. Představíme 3-denní zasedání školy, které bylo koncipováno tak, aby studenti v participativní konverzaci dosáhli nového porozumění dialogickým myšlenkám, které pak mohou dále rozvíjet ve své práci s pacienty. Dále budeme mluvit i o tom, jak je nové porozumění pro psychoterapeuty spojeno s výsledky, na kterých pracovali v následném setkání se svými klienty.

Představíme potenciál pro změny vyplývající z kontextu učení. Ukážeme, jak je vytvořený dialogický rámec pro nové porozumění vnímán jako potenciál pro změnu v systémech, ve kterých studenti pracují se svými pacienty. Studenti ve svém popisu systému obvykle zdůrazňují osobní neschopnost k efektivnějšímu ovlivnění fungování systému, stejně jako pocit nedostatečného pochopení kolegy.

Učitelé mají schopnost směřovat proces k požadovanému výsledku, který si původně stanovili studenti. Diskuse o výsledcích probíhá v otevřeném a volném rozhovoru, aby se studentům podařilo předefinovat popis požadovaného výsledku a pokračovat v nových nápadech. Učitelé přemýšlejí o definovaných myšlenkách a kladou doplňující otázky s cílem lépe porozumět a objasnit pojmy, které studenty používají v diskusích. Všichni studenti mají možnost uvažovat o nových významech a všichni zažívají změnu v porozumění původním myšlenkám. Studenti projevují nadšení z otevřených možností v práci s pacienty. Učitelé také po určité době dostávají zprávy o změnách v práci studentů s jejich klienty.

O autorkách

Anamaria Blazic

Anamaria Blazic je psycholožka a terapeutka držící evropský psychoterapeutický certifikát s více než 28 roky praxe. Ve své privátní praxi pracuje s jednotlivci, rodinami a dělá také výzkum efektivity psychoterapie. Od roku 2009 je také vyučující a supervizorkou na škole kybernetické a systemické terapie.

Inka Miskulin

Inka Miskulin je psycholožka a terapeutka držící evropský psychoterapeutický certifikát s více než 33 roky praxe. Je držitelkou doktorátu z Filosofie psychoterapie. Ve své práci se zabývá aspekty epistemické odpovědnosti terapeutů. Od roku 1992 je také vyučující a supervizorkou na škole kybernetické a systemické terapie.

Ani Cvejtovic

Ani Cvetovic je psycholožka a psychoterapeutka se 14 lety praktické zkušenosti. Ve své privátní praxi se mimo individuální a skupinové terapie věnuje práci s profesionálními organizacemi, které podporuje v rozvoji komunikace, řešení problémů a jiných dovedností. Od roku 2014 je také vyučující a supervizorkou na škole kybernetické a systemické terapie.

Škola Můj Projekt: Náš svět je i jejich projekt

Pátek 10:30 v Open Space

Anotace autora

Inovativní vzdělávací koncepce Škola Můj Projekt funguje nyní na dvou školách v České republice - v Praze a v Sokolově. Celý koncept je uceleným systémem pro celé školy, který je silně postavený na práci s hodnotami a klíčovými kompetencemi. Dává dětem prostor pro to, aby ony samy - za podpory inspirativních učitelů - byly tím, kdo tvoří svůj život a své vzdělání. Prostřednictvím řady unikátních nástrojů (Mapa učebního pokroku klíčových kompetencí, výuka v projektech, q-sort analýza pro rodiče) umožňuje dětem, aby rozvíjely zodpovědnost samy za sebe i za svět kolem nich. Náš svět je totiž i jejich projekt.

www.skolamujprojekt.cz

facebook.com/skolamujprojekt

O autorovi

Václav Zeman

V současnosti pracuje pro vzdělávací koncept Škola Můj Projekt (skolamujprojekt.cz). Vystudoval žurnalistiku a mediální studia na FSV UK. Dříve působil ve společnosti Člověk v tísni (vzdělávací program Varianty), Agentuře pro sociální začleňování a platformě Rekonstrukce státu. Dlouhodobě se zabývá oblastmi médií i formálního a neformálního vzdělávání a sociálních politik v ČR.

Cesta k vlastní školce a síla záměru

Pátek 10:30 v Open Space

Anotace autorky

Silvie Kappelová

Vystudovala jsem SPGŠ a 2 roky učila ve státní MŠ. Po 2 letech jsem se rozhodla systém školství opustit, založit si živnost a vydat se na cestu do neznáma. Cestu k dětskému srdci mimo oblast školství. Cestu vzdělávat jinak. Již 7.rokem se věnuji dětem a jejich rodičům individuálně. Šířím mezi rodiči a širší veřejností své pohledy na výchovu s respektujícím přístupem. Cesta k vlastní školce začala hlídáním dětí, sdílením informací o přínosech menších zařízení pro předškolní děti. Touto cestou jsem se učila komunikaci s lidmi, přednášet o sobě a svých záměrech, o dětech, hovořit na úřadech, domlouvat akce a hledat cesty financování se sponzory. Stále jsem na začátku a stále se vyvíjím. I tak mohu předat mnoho zkušeností a především vizi. Vizi toho, proč tohle všechno dělám. Proč je důležitý respekt ve výchově a individuální přístup k dětem i svým zaměstnancům. Baví mě nacházet nová řešení společně se svým okolím. Cesta je krásná a někdy i velmi náročná, o tom si můžeme popovídat již 4.5. v 10.30

Učení dětí doma

Pátek 10:30 v Open Space

Anotace autorky

Lia Blažková

Jmenuji se Lia Blažková. Okrajově jsem pracovala jako zdravotní sestra, knihovnice, matrikářka, ale hlavní náplní je pro mě být manželkou a maminkou. Máme s manželem 6 dětí, 3 nejstarší jsem nějaký čas učila v domácí škole.

A o čem bych chtěla povídat?

Proč jsem začala učit doma, naše zkušenosti s domácí školou - ty dobré i ty horší.

Je domácí škola dobrá pro každé dítě?

Stigma, které se může dotknout nás všech

Pátek 10:30 v Open Space

Anotace autorů

Stigmatizace a vyřazování osob s duševními problémy se stává pro společnost stále více zatěžující. Stigma spjaté s duševními onemocněními přímo přispívá ke zhoršování stavu lidí s psychiatrickými diagnózami, podílí se na neochotě vyhledat odbornou pomoc nebo se svěřit svým nejbližším.

V dnešní uspěchané době je velice snadné se s duševními problémy osobně setkat, a proto je klíčové šířit mezi lidi osvětu o tom, jak se v takových situacích chovat nebo jak lidem potýkajícím se s duševním onemocněním pomoci. V dnešní době vznikají různé organizace a projekty, které se touto problematikou zabývají a snaží se formou intervencí a edukace přispět ke zvýšení povědomí veřejnosti o duševním zdraví i problémech s ním spojených.

Rádi bychom vám některé tyto projekty a organizace představili. Zároveň bychom vás rádi pozvali k účasti na části destigmatizačního workshopu a diskuzi nad tématem stigmatu a destigmatizace duševních onemocnění.

O autorech

Markéta Hovorková

Studuje jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Je zapojena jako dobrovolnice, koordinátorka i členka organizačního týmu v Projektu SPOLU, v rámci něhož pomáhá zlepšování péče o osoby s duševním onemocněním na odděleních psychiatrických klinik. Také se podílí na destigmatizaci, ať už v rámci Projektu SPOLU nebo jeho partnerského projektu Mind the Mind, tak i pod Národním ústavem duševního zdraví jakožto členka týmu Destigmatizace. Mimo jiné je stážistkou na Psychiatrické klinice Fakultní nemocnice Brno, kde vypomáhá s vyšetřeními pacientů, zapisováním skupin a zařizováním volnočasových aktivit pro pacienty.

Jan Beránek

Studuje čtvrtý ročník oboru psychologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Věnuje se dobrovolnické činnosti v rámci projektu SPOLU, kde je členem kognitivního a klinického týmu, které se zaměřují na pomoc a zlepšování stavu pacientů v psychiatrických nemocnicích. Koordinátor projektu Mind the Mind, který je zaštitěn evropskou organizací EFPSA, a který se zaměřuje na boj proti stigmatu spjatého s duševními onemocněními. Mimo jiné je stážistou na psychiatrické klinice v Černovicích.

Sdružení rodičů pro férovou školu

Pátek 10:30 v Open Space

Anotace autorky

Příspěvek je věnovaný tak trochu netradičnímu mateřství a rodičovství. Nabízí pohled na péči a vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pohledem absolventky v oboru speciálními potřebami a matky s diagnózou DMO v jedné osobě. Je zde zachyceno jak pečlivé plánování těhotenství, tak následná péče o dítě, jehož vývoj od počátku neprobíhal podle lékařských tabulek. Snahou autorky je napomoci odborníkům, rodičům i laikům nalézt odpověď na doposud nezodpovězené otázky autentickým zachycením několika let hledání a nacházení cesty a budování spolupráce mezi odborníky a pečujícími rodičem.

O autorce

Margita Rácová

Vystudovala jsem magisterský obor Sociální práce na Ustavu romologických studií na Fakultě sociálních věd a zdravotnictví Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Po studiu jsem svou odbornou činnost zaměřila na sociální práci se sociálně znevýhodněnými romskými rodinami, mládeží a dětmi. Nyní jsem studentkou doktorského programu Katedry sociální pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Cílem moji disertační práce je hlubší poznání a porozumění vztahových vazeb v romské rodině, které jsou prostředkem výchovy a socializace. Od roku 2012 působím v platformě Sdružení rodičů pro férovou školu, kde se věnuji volnočasovým aktivitám pro rodiny s dětmi a tématům sociální inkluze a exkluze v české společnosti. Jednou z dalších sociálně pedagogických činností je náboženská výchova dětí a dospělých, která je inspirovaná koncepty Bahá'í učení.

I rodiče chtějí být u toho

Pátek 14:15 v šatně

Anotace autorky

Příspěvek je věnovaný tak trochu netradičnímu mateřství a rodičovství. Nabízí pohled na péči a vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami pohledem absolventky v oboru speciálními potřebami a matky s diagnózou DMO v jedné osobě. Je zde zachyceno jak pečlivé plánování těhotenství, tak následná péče o dítě, jehož vývoj od počátku neprobíhal podle lékařských tabulek. Snahou autorky je napomoci odborníkům, rodičům i laikům nalézt odpověď na doposud nezodpovězené otázky autentickým zachycením několika let hledání a nacházení cesty a budování spolupráce mezi odborníky a pečujícími rodičem.

O autorce

Michaela Tichá

Mgr. Michaela Tichá je maminkou dvou dětí. Pochází z Pardubic, kde původně vystudovala Střední průmyslovou školu a následně i Vyšší odbornou školu chemickou. Po sedmi letech v praxi si podala přihlášku Pedagogickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci na obor speciální pedagogika. Důvodem byla dlouholetá praxe s vlastním tělesným postižením a potřeba předávat své zkušenosti a odhodlání ostatním rodičům pečujícími o děti, kterým také byla diagnostikována dětská mozková obrna. Je autorkou diplomové práce s názvem „Rodič jako součást týmu v komplexní péči o dítě s DMO.“ Impulzem pro toto téma bylo narození syna s touto diagnózou ve druhém ročníku bakalářského studia a následné několikaleté sbírání zkušeností z jiného úhlu pohledu.

Učíme se spolu o rovných právech pro všechny

Pátek 14:15 v šatně

Anotace autorů

Na workshopu se s vámi chceme podělit o svoje zkušenosti ve společném vzdělávání a říct vám, že i vy máte právo rozhodovat sami o sobě, stejně jako všichni ostatní.

Učíme dohromady, i když jsme každý jiný. Je to pro nás velkou výzvou a hodně se u toho společně i my sami naučíme. Nás to totiž baví. Jsme lektorská dvojice, která společně učí lidi, aby si hájili svá práva. Aby za ně nerozhodovali druzí lidé a nezbavovali je svéprávnosti. Učíme o tom, že když je potřeba pomoci, je důležité, aby pomáhali ti lidé, kterým člověk věří.

Věříme, že společné učení má smysl, máme si navzájem co dávat a život je podle nás o spolužití, ne o rozdělování, například podle toho, zda máme či nemáme postižení.

O autorech

Dominik Hlaváč

Je mladý muž, který má osobní zkušenost s tím, že za něj někdy rozhodují jiní lidé jen proto, že má postižení. Druzí lidé si totiž myslí, že ví lépe než on sám, co je pro něj dobré. Ale tak to často není.

Veronika Škopová

Je lektorkou, která nejraději učí pestré skupiny, kde se mohou lidé navzájem obohacovat svou různorodou zkušeností a svými životními příběhy.

Monitorování závazků plynoucích z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

Pátek 16:00 v šatně

Anotace autora

Článek 24. – vzdělávání

Ratifikací Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením ze dne 28. 9. 2009 vznikla České republice povinnost zřídit monitorovací orgán pro naplňování práv osob se zdravotním postižením ve smyslu čl. 33 odst. 2 této Úmluvy. Od 1. Ledna 2018 se tímto monitorovacím orgánem stala Kancelář veřejné ochránkyně práv. V rámci působnosti jakožto monitorovacího orgánu se ombudsmanka systematicky zabývá problematikou práv osob se zdravotním postižením a jejich naplňováním. Provádí výzkumy, vydává doporučení k otázkám souvisejícím s naplňováním práv osob se zdravotním postižením a dále také navrhuje opatření směřující k ochraně osob se zdravotním postižením.

Vzdělávání je jednou z prioritních oblastí monitorování naplňování práv osob se zdravotním postižením. V příspěvku bude představen stávající plán monitoringu této tematické oblasti a v diskusi s dalšími účastníky budou identifikovány hlavní bariéry, se kterými se osoby se zdravotním postižením setkávají.

O autorovi

Jakub Konečný

V Kanceláři veřejné ochránkyně práv pracuje v oddělení ochrany práv osob se zdravotním postižením na pozici výzkumného pracovníka – navrhuje a realizuje výzkumná šetření s orientací na kvalitativní metodologii. Ve své praxi se zaměřuje na problematiku zdravotního postižení, sociální mobility, transformačních procesů a v současnosti zejména na otázky bydlení. Vystudoval kulturní antropologii na Univerzitě Palackého v Olomouci, kde pokračuje v doktorském studiu sociologie.

Svoboda učení

Sobota 10:30 v Open space

Anotace autora

Adultismus vychází z předpokladu, že dospělí jsou lepší než mladí lidé, a že mají právo v mnoha ohledech působit na mladé lidi bez jejich souhlasu. Kromě vězňů a několika dalších institucionalizovaných skupin jsou životy mladých lidí kontrolovány více než životy jiných skupin lidí ve společnosti. Pokud by se jednalo o popis způsobu, jakým je zacházeno s jakoukoli skupinou dospělých, společnost by jej rychle rozpoznala jako formu útlaku.

Adultismus ovlivňuje všechny vztahy mezi dospělými a dětmi v naší kultuře. Má dopad na to, jak vnímáme děti. Ovlivňuje to, jak s nimi zacházíme a to, co cítíme, že máme jako rodiče právo dělat. Je institucionalizován ve školách, církvích i v našich právních a zdravotních systémech.

Podstatou adultismu je, že mladí lidé nejsou respektováni jako plnohodnotné lidské bytosti. Naopak, jsou méně důležití a v jistém smyslu horší než dospělí. Nelze jim důvěřovat, že se budou správně vyvíjet, a proto musí být vzděláváni, ukázněni, ovládáni, trestáni a vedeni do světa dospělých. Osvobození mladých lidí bude vyžadovat aktivní účast dospělých.

Dítě je člověk. Ve školství jsou však základní lidská práva dětí dennodenně institucionalizovaně potlačována (svoboda pohybu, rovnost v důstojnosti i v právech). Jako příklad možné cesty ke zrovnoprávnění dětí ve školní komunitě budou představeny výstupy z fokusních skupin mapujících pohled mladých lidí ze 3 českých škol fungujících na principech svobodných demokratických škol, jejichž principem je důsledný respekt k jejich základním lidským právům."

O autorovi

Michal Kandler

Ke svobodě učení mě přivedla praxe sociálního pracovníka s dětmi a mládeží, kde jsem zjistil, že velká část problémů dětí a dospívajících je v praxi spojena právě s rigidním školním systémem, který nejenže se nedokáže přizpůsobit jejich potřebám, ale často je s nimi v rozporu. S příchodem vlastních dětí také přijmutí zodpovědnosti za jejich rozvoj. Ve Svobodě učení se věnuji facilitaci a strategii.

Fetálny alkoholový syndróm v dialógu

Sobota 10:30 v Open space

Anotace autorek

Príspevok prináša vybrané dialogické a kooperatívne vodítka overené v procese podpory inklúzie žiaka so spektrom fetálneho alkoholového syndrómu (FASD). Autorky popisujú skúsenosti z realizácie krátkodobého workshopu pre pedagógov, ktorého cieľom bolo podporiť rozvoj kompetencií v oblasti inovatívnosti inkluzívnych prístupov vzdelávania a budovania pozitívnej vzťahovej klímy, ako aj pochopenie špecifik správania detí (hl. detí so spektrom FASD). Dôrazom workshopu bolo dialogické ťažisko hľadania takého jazyka, ktorému porozumejú všetci aktéri inklúzie – učitelia a rodičia, ale najmä deti. Reflexie účastníkov boli realizované dotazníkovou formou. Workshop Inštitútu dialogických praxí naštartoval spoluprácu s Centrom diagnostiky, terapie a prevencie FAS, ktorá pokračuje v rámci projektu „FASD v dialógu“. Príspevok ponúkne tiež informácie o tomto projekte rozbiehajúcim sieť 8 krajských koordinátorov, ktorí poskytujú metodické vedenie a podporu pri tvorbe a realizácii akčných plánov a komunitných aktivít pre osoby s FASD. Koordinátori spolupracujú so školami, krízovými centrami, detskými domovmi, diagnostickými centrami a pod. Ich cieľom je tiež zlepšiť komunikáciu pri realizácii kooperatívneho výskumného projektu, do ktorého budú zapojení kandidáti na pedagógov, pedagógovia, odborní zamestnanci poradní, zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany, ale aj zamestnanci iných dotknutých profesií pracujúcich s osobami s FASD. Do aktivít budú vtiiahnutí aj rodičia a špecialisti na komunikáciu, aby spolu preskúmali a hľadali spôsoby zlepšenia komunitných inkluzívnych postupov pre osoby s FASD.

O autorkách

Oľga Okálová

Som špeciálny pedagóg a sociálny pracovník. Pracujem v príbehoch ľudí. V dialógu hľadám svoje miesto sprievodcu a verím, že každý z nás má svoj úspešný návod na problém. Pomáham klientom hľadať tento návod a teším sa, že som užitočná.

Pochádzam z Ružomberka, kde pracujem ako riaditeľka poradne, materskej škôlky a ako vyučujúca na Katedre pedagogiky a špeciálnej pedagogiky, PF KU v Ružomberku. V Inštitúte dialogických praxí (IDP) som konzultantkou a členom koordinačného tímu.

Lenka Martinkovičová

Som psychologička a pracovné skúseností mám najmä ako konzultantka. Pred materskou dovolenkou som pôsobila v centre Euroguidance, ktoré podporuje európsku dimenziu celoživotného kariérového poradenstva. Učím na FSEV UK. Absolvovala som rôzne tréningy v oblasti poradenstva, dvojročný kurz arteterapie, ako aj ročné vzdelávanie MODI v kolaboratívnom a dialogickom prístupe (Narativ). Som súčasťou koordinačného tímu IDP, kde pôsobím aj ako konzultantka, facilitátorka a lektorka. Venujem sa aj činnostiam ďalších dvoch občianskych združení: ZKPRK a Pointre.

Ľudskosť v psychodiagnostike

Sobota 13:00 v hlavním sále

Anotace autorky

Príspevok sa zameriava na to, ako môžeme pri psychodiagnostike fungovať vo vzťahu s klientom – ako človek s človekom, psychológ s klientom, odborník so zdravotne znevýhodnenou osobou, prípadne ešte inak. Psychodiagnostika pomáha dávať nálepky druhým, ale čo to robí s nami samotnými? Ako ovplyvňuje následný dialóg s klientom náš prvotný postoj ku psychodiagnostike a k jej výsledkom? Autorka príspevku sa snaží pýtať a chce spoločne s Vami hľadať odpovede na rôzne otázky: „Kde nájsť ľudskosť vo vzťahu s klientom, s jeho rodičmi, pri stanovovaní diagnózy, a pri jej oznamovaní?“, „Aké sú základné práva diagnostikovaných klientov, a nielen tie, ktoré nájdeme v Psychodiagnostických štandardoch?“

Jedným z cieľov príspevku je hovoriť spolu o moci psychológov, ktorú im pripisujeme my sami, o moci, ktorí si sami psychológovia privlastňujú, a tiež o tom, ako s touto pomyselnou mocou pracovať, aby sme pri tom nezabúdali na kritické myslenie a na rôzne uhly pohľadu, ktoré nás volajú k ich preskúmaniu. Autorka Vás pozýva do rozhovoru o tom, v čom všetkom nám môže psychodiagnostika poslúžiť – zďaleka to nie je len diagnostika klienta.

O autorce

Katarína Medzihorská

Pracovala ako školská psychologička a vedúca a psychológ v Speciálne pedagogickém centre v Kladne, jej cieľovou skupinou boli oficiálne deti a dospelávajúci so špeciálnymi vzdelávacími potrebami. V skutočnosti pracovala s úžasnými deťmi a s mladými ľuďmi, z ktorých každý mal svoje jedinečné vlastné sny, plány, radosti a schopnosti. V súčasnosti pôsobí ako školský psychológ na Gymnáziu Mikuláša Kováča vo svojom rodnom meste, v Banskej Bystrici. Má absolvovaný psychoterapeutický výcvik v prístupe zameranom na riešenie (Solution Focus, Dalet institut, s. r. o., Olomouc), je tiež certifikovaným Kids´skills koučom.

Krise jako příležitost pro vztahy - Může být sebevražedné chování dítěte ve škole zdrojem spolupráce ve škole?

Sobota 14:15 v hlavním sále

Anotace autorek

Sebevražedné chování dítěte ve škole je bezpochyby jednou z nejzávažnějších situací, do které se žádný učitel nechce dostat. Jedná se o situaci, která postihuje všechny strany systému. Ne vždy se daří všechny strany systému podchytit tak, aby každý vyšel z této situace nějak posílen. Většinou se soustředíme (a právem) na dítě v takové situaci a zákonné zástupce, ale naše energie už není dostatečně silná pro ostatní, to spolužáky ve třídě, třídního učitele, školu jako systém. Najednou je napětí na všech stranách. Krize, nebo příležitost?

Na základě případové studie předestřeme, jak lze díky krizi systémově nastavit takové kroky, které jí budou nejen předcházet, ale i predikovat příznivé vztahy napříč těmito elementy (dítě, rodič, škola, zákonní zástupci).

O autorkách

Madio – Training centrum for leaders

MADIO jako tréninkové centrum je organizace, která působí v oblasti rozvoje společností a jednotlivců a jejich vzdělávání. Stavíme na naší praxi, lidském přístupu, spolehlivosti a neustále získávaných nových dovednostech. Vnímáme leaderovství jako rozvoj vnitřního potenciálu každého jedince, který chce rozhodovat o svém životě.

Markéta Frantová

Školní metodička prevence s zoleťou praxí v této funkci, učitelka, v současnosti v týmu MADIO

Gabriela Šustková

Lektorka, koučka, terapeutka, supervizorka, tvůrčí součástí týmu MADIO

Sekce duševního zdraví

Každý z nás se v životě může dostat do psychické, psycho-sociální, bio-psycho-sociální či spirituální tísně, kterou můžeme prožívat na nespočet způsobů. Podobně jako v jiných oblastech tematizovaných na sympoziu, také v těchto prožitcích tísně se objevuje napětí, které může jak spojovat tak rozdělovat. Někdy možná pocítujeme napětí sami se sebou, jindy můžeme vnímat, že napětí je mezi námi a okolím. Někdy si sami žádných potíží nejsme vědomi a napětí prožívá někdo jiný.

Pokud se do takové situace dostaneme, můžeme s ní naložit mnoha různými způsoby. Možná to zvládneme sami, možná vyhledáme lidi, kteří někdy zažili nebo zažívají podobné věci, nebo se obklopíme blízkými lidmi, mezi kterými se zkrátka cítíme dobře. Také se možná obrátíme s žádostí o pomoc na odborníky, případně se může stát, že odborníky osloví někdo z našeho okolí. Ať už zvolíme jakoukoliv cestu, usilujeme o zotavení (recovery). Zotavení jako zvládnutí nebo zbavení se prožitků a chování považovaných za symptomy nemoci. Zotavení jako proces, hledání smysluplného života. Zotavení jako návrat ke ztracené rovnováze a duševnímu zdraví, ale také zotavení jako objevování (discovery): hledání nových způsobů života, do nichž je možné začlenit zkušenost, která může být náročná a plná ne vždy srozumitelného napětí.

Někteří z nás patří mezi odborníky, kteří pracují v oblasti péče o duševní zdraví. Způsobů, jak se člověk stane odborníkem v oblasti duševního zdraví, je ale nespočet, a některé mají pramálo společného. Někdo vystuduje medicínu, jiný sociální práci, psychologii nebo sociální pedagogiku, další absolvuje psychoterapeutický výcvik. Někdo se stane odborníkem doslova vlastními zkušenostmi, když na vlastní kůži zažil nebo zažívá duševní tíseň a je ochoten/ochotna mluvit o tom, jak se s ní vypořádává.

Proměna péče o duševní zdraví, kterou v České republice v současnosti zažíváme, by přitom měla vést k propojování všech těchto odborností. Stojíme před výzvou, jak smysluplně a efektivně propojit medicínu a sociální služby, jak zahrnout do komplexního systému péče svépomocné hnutí a vlastní zkušenost lidí, kteří jsou označováni za psychicky nemocné. Všichni společně musíme teprve vynalézat sdílený jazyk a způsoby spolupráce, které fungují a dávají smysl těm, kterým by měly sloužit. A to s sebou nese také různá napětí.

Sekce zaměřená na duševní zdraví je otevřená všem těmto rovinám, kde se může odrážet napětí, které má potenciál jak rozvracet, tak podporovat vztahy, jimiž žijeme. Chceme společně mluvit o tom, co a jak je možné dělat, abychom vztahy mezi sebou spíše podpořili. Vítejme aktivní účast těch z vás, kteří chcete společně prozkoumávat dilemata a otázky spojené s duševním zdravím a systémem péče o duševní zdraví skrze vlastní praxi, životní zkušenost, výzkum nebo jiné aktivity.

Seznam příspěvků

- KEYNOTE: Vztahové zotavení v oblasti duševního zdraví a závislostí
- Co se skrývá za napětím? Aneb reforma porodní péče jako příležitost k ozdravení společnosti skrze individuální zkušenost i kolektivní prožitky
- Zákon systemického antagonismu - a jeho dialogické implikace
- Destigmatizace NUDZ/Projekt Spolu: Reformní napětí - největší výzvy české reformy psychiatrické péče
- Stigmatizace role psychiatra. Názory, vlivy, omezení
- Punková cesta k zotavení
- Klub Absolvent
- Příroda a zotavení
- Praxí vedená cesta od FACT modelu k POD v Holandsku
- Nedobrovolná hospitalizace z lidskoprávního hlediska
- Otevřený dialog v Zahradě 2000+Facilitovaná diskuse o otevřeném dialogu v ČR
- Šílíme nebo sílíme? Příběh psychospirituální krize aneb blázinec zevnitř očima bývalé rodinněprávní soudkyně
- Zpráva o nemoci, či transformaci? Duševní zdraví a současný mediální diskurz

KEYNOTE:

Vztahové zotavení v oblasti duševního zdraví a závislosti

Sobota 9:00 v hlavním sále

Anotace autora

Přednáška - Zotavení představuje paradigmatický posun v oblasti duševního zdraví a závislosti svým zaměřením na lidská práva a praktiky podporující procesy zotavení, které lidem umožňují žít dobrý život ve své přirozené komunitě. Výzkumy poukazují na to, že mediace a terapie nestojí na čelních místech v seznamu toho, co lidé považují za nejvíce nápomocné ve svých procesech zotavení. V této prezentaci představím některé z kořenů zotavení, o co může jít, jak mohou odborníci a komunity podporovat procesy zotavení v oblasti duševního zdraví a závislosti.

O autorovi

Ottar Ness, PhD

Je rodinný terapeut, profesor v oboru poradenství na Norwegian University of Science and Technology (NTNU) a profesor v oboru péče o duševní zdraví na University College of Southeast Norway and Nord University. Je také hostujícím profesorem v programu zaměřeném na zotavení a komunitní zdraví na Yale University. Jeho výzkum se zaměřuje na procesy zotavení v oblasti duševního zdraví a závislosti, dále pak na dialogické a kolaborativní praxe v rodinné terapii, na metodologii participativního a akčního výzkumu. Je členem Taos Institute.

Co se skrývá za napětím? Aneb reforma porodní péče jako příležitost k ozdravení společnosti skrze individuální zkušenost i kolektivní prožitky

Čtvrtek 10:30 v šatně

Anotace autorky

Tématem je mnohoúrovňová práce APODACU (Asociace pro porodní domy a centra) pro rozšíření možností porodní péče v ČR „primárním preventivním perinatálním programem“.

Klíčové body tématu:

Komplexita tématu — primární prevence, porodní zkušenost, terapeutický potenciál, individuální úroveň ovlivňuje celek, interdisciplinární témata, práce v týmu, procesy uvnitř týmu ovlivňují celý projekt/ projekt ovlivňuje celé pole, osobní individuální procesy ovlivňují tým, nositel vize určuje směr, skrze něho můžeme mířit ke spolupráci/tvoření nebo rozpojení/dezintegraci, na úrovni kolektivní zatížení porodního pole, kolektivní porodní zkušenost společnosti/ kolektivní zatížení traumatem.

Celospolečensky — paradigma posttotalitního nastavení systému péče i společnosti nese a přináší zatížení, ovlivňuje individuální i kolektivní budoucnost, individuální zkušenost zatížení porodním traumatem, humanizace porodnictví, přesah terapeutické práce a práce při porodu, potřeba nutnosti neustálého hledání příležitostí v napětí, nadhled toho co napětí přináší za bonusy/skutečná témata, co se skrývá za napětím, interdisciplinární spolupráce.

Konkrétní příběhy přinášející změnu — otázka „co mění paradigma“, vzdělávací semináře, prostor pro odborníky setkat se sebou, s ostatními, s novým úhlem pohledu odborným i na úrovni osobní zkušenosti toho: „jde to jinak“, „mohu se cítit respektovaný“, mohu se vyvíjet a vývoj mi přináší radost, léčení, zahraniční spolupráce přináší nadhled, respekt, nové možnosti, setkání na jiné úrovni, spolupracující přístup.

Co spojuje — spolupráce uvnitř týmu, podpora individuálního vývoje, individuální reflektivní procesy, hledání cest k tvoření mostů mezi organizacemi, hledání průsečíku, vzdělávání, náhled na podstatu problému, zastaralé vnímání bez „dobré zkušenosti“ (nevíme, co je „skutečný porod“), podpora s evropskými a světově fungujícími systémy péče se zaměřením na primární prevenci perinatální péče (porodní asistence), mezinárodní spolupráce, náhled z vnějšku místního paradigmatu, kolaborativní přístup, dialogický princip, tvoření vazeb a prostoru pro mnohoúrovňovou podporu uvnitř týmu, tvoření podporující komunity.

Co nespojuje — úskalí víry, že změna je možná, hierarchismus/autoritativní přístup, paradigmatu/ nerefektování poznatků EBM, neschopnost reflektivních procesů (individuálně, kolektivně, na úrovni systému), rigidita systému ke změně/ rigidita individuálních zkušeností ke změně, „že to lze“, že změna je možná, „že jí lze vůbec vidět jako variantu“.

O autorce

Mgr. Natalie Sedlická, MSc.

Působí jako holistická porodní asistentka, psychoterapeutka a shiatsu terapeutka. Je spoluzakladatelkou, členkou představenstva a koordinátorkou Sdružení pro porodní domy a centra.

Zákon systemického antagonismu

Čtvrtek 14:15 v kinosále

Anotace autora

Budu prezentovat příspěvek na téma: „Zákon“ systemického antagonismu – a jeho dialogické implikace; protože chci sdílet některé myšlenky o tom, jak principy systemického antagonismu vycházející ze systémové teorie jdou ruku v ruce s dialogismem – a co to může znamenat pro systemickou-dialogickou praxi.

O autorovi

Matthias Ochs

Matthias Ochs, Dr., Dipl.-Psych., narozen roku 1968 je profesorem psychologie / poradenství na Katedře Sociální práce na University of Applied Sciences, v německé Fuldě. Je certifikovaný psychoterapeut (ve smyslu německého zákona o psychoterapii), systemický rodinný terapeut a certifikovaný lektor systemické terapie a poradenství. Má také výcvik v Gestalt terapii a Terapii zaměřené na člověka.

Destigmatizace NUDZ/Projekt Spolu: Reformní napětí - největší výzvy české reformy psychiatrické péče

Čtvrtek 14:15 v hlavním sále

Anotace autorek

V České republice stále přetrvávají velká psychiatrická zařízení, která slouží k péči o lidi s duševním onemocněním již od 18. století. Tento systém je z mnoha důvodů nevyhovující, a proto v roce 2013 vydalo Ministerstvo zdravotnictví Strategii reformy psychiatrické péče. První reformní projekty byly spuštěny v roce 2017, mezi nimi i pětiletý projekt Destigmatizace (NA ROVINU), který má za cíl zvyšovat kvalitu života lidí s duševním onemocněním snížením jejich stigmatizace a diskriminace ve společnosti. Páteří reformy je projekt Deinstitutionalizace, jehož snahou je přenést značnou část péče z institucí do integrovaných komunitních služeb. Reformní proces odstartoval v ČR téměř o půl století později než v západních zemích a bude čelit mnoha výzvám, včetně strukturálních, personálních, finančních a kulturních. Úspěch celé reformy je však velice zásadní: výskyt duševních onemocnění ve společnosti stále narůstá, dle WHO se deprese již stala celosvětově hlavní příčinou pracovní neschopnosti. Okolo 70 % lidí, kteří mají duševní obtíže, nikdy nevyhledá profesionální pomoc.

Jaké jsou důvody vysoké stigmatizace duševních onemocnění v ČR? Jaké jsou hlavní nedostatky stávajícího systému a jaké obavy se aktuálně pojí s reformním procesem? Proč okolo 70 % zdravotníků trpí syndromem vyhoření a jak mu lze předcházet?

Pojďme diskutovat o tom, jak:

- efektivně komunikovat téma duševního zdraví a nemoci na veřejnosti;
- podpořit duševní hygienu národa;
- dehierarchizovat komunikaci ve zdravotnictví tak, aby systém umožňoval multidisciplinaritu, zplnomocnění a zotavení;
- facilitovat mezioborovou a meziprofesní spolupráci.

O autorkách

Barbora Chvátalová

Pracuje v Národním ústavu duševního zdraví jako koordinátorka projektu Destigmatizace, který je součástí reformy psychiatrické péče. Je zakladatelkou a koordinátorkou Projektu SPOLU, který od r. 2012 zprostředkovává přes 250 studentům psychologie a medicíny dobrovolnické stáže v psychiatrických zařízeních po celé ČR a přispívá k humanizaci a destigmatizaci péče o duševní zdraví. Studovala psychologii na Masarykově univerzitě v Brně a University of Sunshine Coast v Austrálii. Zajímá se o možnosti transformace a inovace dysfunkčních systémů, léčbu prvních epizod psychózy, efektivitu terapeutických přístupů usnadňujících zotavení, holistický pohled na zdraví člověka, psychologii domorodých kultur a výzkum vědomí. Je držitelkou mezinárodní licence pro výuku sjezdového lyžování ISIA CARD.

Markéta Hovorková

Studuje jednooborovou psychologii na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Je zapojena jako dobrovolnice, koordinátorka i členka organizačního týmu v Projektu SPOLU, v rámci něhož pomáhá zlepšování péče o osoby s duševním onemocněním na odděleních psychiatrických klinik. Také se podílí na destigmatizaci, ať už v rámci Projektu SPOLU nebo jeho partnerského projektu Mind the Mind, tak i pod Národním ústavem duševního zdraví jakožto členka týmu Destigmatizace. Mimo jiné je stážistkou na Psychiatrické klinice Fakultní nemocnice Brno, kde vypomáhá s vyšetřeními pacientů, zapisováním a vedením terapeutických skupin a zařizováním volnočasových aktivit pro pacienty. Zajímá se o využití kreativity v léčbě a pomoci osobám s duševním onemocněním i bez něj.

Stigmatizace role psychiatra. Názory, vlivy, omezení

Čtvrtek 14:15 v hlavním sále

Anotace autora

Cílem příspěvku je diskuze názorů, které obklopují roli psychiatra a prezentace krátké reflexe mezi několika psychiatry a jejich blízkými, jak toto povolání vnímají. Budeme se ptát, zda spolu se stigmatizací role duševně nemocného pacienta neexistuje i stigmatizace role psychiatra, případně jak je taková stigmatizace velká a jestli spolu se stigmatizací duševního onemocnění nějak ovlivňuje či možná dokonce omezuje optimální fungování systému zdravotnické a sociální péče o duševní zdraví. Součástí příspěvku bude diskuse mezi účastníky o vývoji jejich názoru na psychiatrii a psychiatry a různých vlivech, které tyto názory utvářely.

O autorovi

Stanislav Matoušek

V současné době se věnuje budování psychoterapeutické praxe v Brně. Vystudoval všeobecné lékařství na 3. LF UK v Praze, poté se devět let věnoval výuce na 1. LF UK. Má doktorát z biomedicínské informatiky. Již téměř 10 let se zajímá o somatické (tělové) přístupy k psychoterapii, které považuje za velmi hluboké a inspirující. Má výcvik v metodě biosyntézy, jíž považuje za vynikající jak pro osobní rozvoj a růst, tak pro léčení následků prodělaného psychického traumatu. V posledních letech se zabýval též psychiatrií na několika pracovištích, a to především při léčbě závislostí (PN Bílá Voda) a při pomoci lidem v akutních psychiatrických stavech (PN Bílá Voda, FN Olomouc). Spolupracoval na rozjezdu terénní psychiatrické služby v okrese Jeseník (Zahrada 2000). Je členem skupiny propagující otevřený dialog (www.otevrenedialogy.cz). Za svůj vlastní zdroj považuje Latinskou Ameriku s její hudbou, kulturou a vřelostí v mezilidském kontaktu.

Punková cesta k zotavení

Čtvrtek 16:00 v hlavním sále

Anotace autora

Craig Lewis je člověk vděčný za všechny své zkušenosti, které vyústily v tento konkrtní okamžik. Craig se v současnosti vypořádává s výzvami své minulosti a věnuje se sdílení svých zkušeností, vědění a toho, co měl příležitost se naučit, s těmi, kdo jsou ochotni naslouchat. Je to neustále trvající cesta a Craig, stejně tak, jako my všichni, je zatím nedokončenou prací. Rozhodnutí vést život naplněný vděčností, mírem, láskou a laskavostí, spiritualitou, zodpovědností, odpuštěním a přijetím, je to, co Craigovi umožňuje své osovobozování. Ve svém příspěvku Craig promluví o zkušenostech z nucených pobytů v psychiatrických zařízeních a o tom, jak se mu podařilo přeměřovat svou životní cestu od bytí celoživotním pacientem k životu aktivisty a spisovatele, který bojuje za lepší život všech, kdo byli zraněni psychiatrickým systémem. Punk rocková scéna je pro Craiga klíčovou součástí této cesty.

Klub Absolvent

Čtvrtek 16:00 v hlavním sále

Anotace autorů

Klub Absolvent byl založen jako možnost sdílet zkušenost s negativními dopady závislosti, procesem zotavení a s následným návratem do reálného života. Rádi bychom představili dosavadní poznatky z jeho šestnáctileté existence. Zároveň je součástí příspěvku nastínění tzv. vize 19, jak pojmenováváme proces změny, který si klade za cíl plně využít nabytých zkušeností z historie klubu. Cílem je vytvoření vstřícného prostředí pro participaci lidí s touto zkušeností s důrazem na jejich emancipaci. Klíčovou součástí je práce se zkušeností pracovníků. Změnu vnímáme jako živoucí a živelný proces, do kterého každý, kdo se jej účastní, může přinést jedinečné podněty a pohledy.

O autorech

Ladislav Fabián

Přes 20 let pracuji jako sociální pracovník a terapeut v pobytových službách s programem určeným pro lidi se zkušeností s užíváním drog. Považuji se za člověka, který rád spojuje lidi a organizuje setkávání lidí s různými zkušenostmi s drogama. Sám mám několikaletou zkušenost s každodenním užíváním drog, která je pro mě dodnes formujícím prvkem mého přístupu k lidem, kterým pomáhám, a k vytváření prostoru pro zotavení.

Roman Šimek

S drogama mám se potkávám již od svých 12 let, kdy z neúplné rodiny vyrostly kořeny mé zkušenosti s fetem, která začala nevině, ale skončila tragicky. Má cesta ke zotavení vedla přes život bez domova, žloutenku Céčko, toxické psychózy až k terapeutické komunitě a aktivitám v Klubu Absolvent. Drogy ve mně probudily zájem o optické klamy při malování, tak jsem fetoval a maloval. Dnes maluju čistý a baví mě svou tvorbou dělat radost lidem kolem sebe.

Honza Horák

V drogových službách pracuji jako sociální a poradenský pracovník už skoro 6 let, především na Ostravsku. Moje dosavadní profesní zkušenost je prozatím nekončícím dialogem mezi profetovanými roky a tou zkušeností, která mě neustále formuje. Baví mě potkávat lidi a povídat si s nimi a pomáhat hledat řešení, pokud o něj stojí. Ještě víc mě baví přemýšlet o službách, které si naplánují a rozjedou lidi, kteří je sami potřebují. Snem, který se snad stane splnitelným přáním je infikovat systémové procesy na úrovni obecního a krajského plánování služeb optikou lidí se zkušeností.

Příroda a zotavení

Pátek 10:30 v šatně

Anotace autora

Více než polovina světové populace žije ve městech a městské prostředí se stalo naší novou domovinou. Různorodost městského života je fascinující, uskutečňuje sen "dobrého života" a urbánní prostory, jako jsou kavárny, mohou mít hluboké účinky. Život ve městech je ale zároveň děsivý. Městský život může vyvolávat pocit odcizení, zmatení mysli a odpojení se od našeho přirozeného prostředí. Každodenní životy jsou do značné míry opanovány technologií, která vyžaduje pozornost. Technologie mohou lidi spojovat v rozsáhlých sítích, ale také odpojovat lidi od dialogických situací se svými přáteli a rodinami. Přírodní prostředí může v každodenním životě vytvořit prostor umožňující zažít pocit jiné existence, přítomnosti tady a teď, která posiluje vazby mezi lidmi. Pobyt v přírodě v kontextu zotavení z psychických těžkostí tak může být dobrou alternativou vůči užívání valia či antidepresiv. Tento workshop se zaměřuje na zkušenosti účastníků s aktivitami spojenými s přírodou, jako je sezení v kruhu okolo ohně nebo pěší turistika. Jak může příroda pomoci vyrovnávat se s výzvami, které přinášejí sociální, psychologické a fyzické kontexty, do nichž jsme se narodili a vyvíjeli, v nichž žijeme a pracujeme? Jak přesunout pozornost od psychopatologie k pozitivnímu duševnímu zdraví?

O autorovi

Børge Baklien

Børge Baklien je profesorem na Inland Norway University of Applied Sciences, kde vede vzdělávací program zaměřený na užívání návykových látek, závislosti a duševní zdraví. Børge získal doktorský titul v oboru zdravotních studií, kde se zaměřuje na oblast pozitivního duševního zdraví a mezilidských vztahů. Magisterský titul získal v oboru sociální antropologie, dále se vzdělával v oblasti veřejného zdraví a prevence zneužívání návykových látek. Mezi jeho výzkumné zájmy patří ochrana zdraví, fenomenologie a dialogické praxe. Než zahájil svou univerzitní dráhu, pracoval Børge mnoho let v oblasti sociální práce a péče o duševní zdraví.

Praxí vedená cesta od FACT modelu k POD v Holansku

Pátek 14:15 v hlavním sále

Anotace autorek

V Naše cesta začala v lednu 2017 spolu se 7 kolegyněmi a kolegy, kteří pracovali v několika různých FACT týmech (flexibilní asertivní komunitní léčba) v rámci instituce péče o duševní zdraví v holandském Eindhovenu. Tehdy jsme strávili první společný týden v Anglii, kde jsme se učili, jak v praxi dělat otevřený dialog s peer podporou (POD). Spolu s dalšími 25 lidmi z Nizozemí, přibližně 50 lidmi z Anglie, jednou ženou z Izraele a dvěma Freancouzi jsme začali výcvik, který trval dohromady celkem čtyři týdny.

Otevřený dialog vznikl původně ve Finsku v 80. letech minulého století pod rukama Jaakko Seikkuly, Brigitty Alakare, Markku Sutely a jejich multidisciplinárního týmu v Torniu. Spolupráce odborníků z různých zemí vyústila ve vznik systému vzdělávání a v Anglii vedla k právě probíhající rozsáhlé randomizované kontrolní studii. My a naše kolegyně a kolegové v Eindhovenu jsme začali v listopadu 2017, když jsme vytvořili svůj vlastní POD tým. Šlo o tým, který původně fungoval na principech modelu FACT a nyní se začal ve své práci řídit sedmi principy otevřeného dialogu. We workshopu se chceme podělit o některé detaily z naší cesty. Přiblížíme sedm principů otevřeného dialogu a řekneme vám, jak jsme prožívali posun od expertní pozice směrem k bytí s lidmi a otevřenému dialogu.

O autorkách

Marion de Boer

Narodila se holandském Eindhovenu v roce 1979, v osobním životě je partnerkou a matkou dvou chlapců. Od prvního listopadu 2017 pracuji v týmu otevřeného dialogu s peer podporou (POD), který je součástí širší organizace (GGzE) a je prvním týmem svého druhu v Holansku. Spolu se 6 kolegyněmi a kolegy a 24 dalšími odborníky z Nizozemí jsem minulý rok absolvovala trénink v POD v Londýně. Svým vzděláním jsem klinická psycholožka, už 15 let pracuji ve službách péče o duševní zdraví s různými cílovými skupinami. Ve své práci považuji za klíčové propojování s lidmi a společné přicházení na to, co by mohlo pomoci.

Nadia van Ham

Pochází z nizozemského Eindhovenu, kde se narodila v roce 1987. V Eindhovenu žiju spolu s přítelem a dvěma kočkami. Ve volném čase si užívám jógu a vaření, ráda se setkávám s přáteli a rodinou. Od prvního listopadu 2017, po tréninku v POD v Anglii, pracuji v týmu otevřeného dialogu s peer podporou. Předtím jsem pracovala jako psycholožka v oblasti péče o duševní zdraví, téměř 4 roky jsem strávila ve FACT týmu, kam jsem přišla z centra specializovaného na péči o lidi s diagnózou poruchy autistického spektra. Jsem nadšená z proměny svého týmu, která mi umožňuje být v kontaktu s druhými sama zasebe, ne jako pouhý profesionál. Mohu být v kontaktu s druhým nejen jako s „klientem“, setkávám se místo toho se skutečnými osobami, ale také s dalšími pro ně důležitými lidmi.

Chantal Goudsmits

Pocházím z Nizozemí, kde žiju v malém městě se svým přítelem a našimi dvěma dcerkami. Jsem součástí POD týmu, který funguje od listopadu 2017. Minulý rok jsem absolvovala trénink v otevřeném dialogu s peer podporou v Anglii a letos procházím výcvikem pro lektory otevřeného dialogu s peer podporou. Nesmírně mě těší, že můžu každodenně pracovat na základě principů POD. Navazovat skutečný kontakt a opravdu poslouchat je pro mě velmi důležité, stejně tak jako některé z principů POD. To vše mě činí šťastným člověkem.

Otevřený dialog v Zahradě 2000

Pátek 16:00 v hlavním sále

Anotace

V příspěvku bude představen systém pomoci v ZAHRADĚ 2000 s ohledem na zavádění praxe otevřeného dialogu. Část příspěvku věnujeme zkušenosti se zaváděním OD do praxe sociálních služeb a multidisciplinárních terénních týmů ZAHRADY 2000. Jakub Svoboda se pak podělí o vlastní příběh zotavení a bude mluvit o významu OD v procesu zotavení.

ZAHRADA 2000, z. s. se od roku 1998 věnuje duševnímu zdraví a poskytuje osobám s duševním onemocněním převážně z Jesenického regionu ucelený komplex služeb s cílem umožnit "návrat zpět do života". Vedle ambulantních a terénních sociálních služeb (včetně podpory bydlení) a multidisciplinárního terénního týmu nabízí možnost zaměstnání s podporou pro osoby se zdravotním postižením zahrnující odbornou přípravu na zaměstnání, pracovní a dluhové poradenství a podporu zaměstnávání na chráněném, podporovaném i volném trhu práce.

O autorech

Mgr. Jakub Svoboda

Vystudoval rekreologii na UP v Olomouci, kde pokračuje v doktorandském programu. V ZAHRADĚ 2000 pracuje jako komunitní pracovník. Má vlastní zkušenost s duševním onemocněním. Je ženatý a první otec.

Bc. Jan Dorničák

Pracuje jako metodik ZAHRADY 2000 a koordinátor Multidisciplinárního terénního týmu. 15 let pracuje v sociálních službách a v OD vidí nový směr pro sociální práci (nejen v oblasti duševního zdraví).

MUDr. Ondrej Žiak

Vyštudoval som Lekársku fakultu University Komenského v Bratislave. Pracujem ako sekundárny lekár v špecializačnej príprave oboru psychiatria v PN Opava. Tiež som členom multidisciplinárneho komunitného tímu v organizácii Zahrada 2000. Témy, ktorými sa zaoberám sú zmenené stavy vedomia, Slyšenie hlasů, Mad Pride, Recovery, Open dialogue, nutričná psychiatria, psychosomatika. Filozofujem nad zmyslom zdravia a choroby pre jedinca ale aj spoločnosť, nad kolektívnou a individuálnou zodpovednosťou za svoje zdravie, nad príčinami a následkami psychiatrických „porúch“ a zápasím s dilemami, ktoré prináša práca s ľuďmi v psychosociálnej kríze.

Vztahové zotavení v oblasti duševního zdraví a závislosti

Sobota 10:30 v hlavním sále

Anotace autora

Workshop - Zotavení představuje paradigmatický posun v oblasti duševního zdraví a závislosti svým zaměřením na lidská práva a praktiky podporující procesy zotavení, které lidem umožňují žít dobrý život ve své přirozené komunitě. Výzkumy poukazují na to, že mediakce a terapie nestojí na čelních místech v seznamu toho, co lidé považují za nejvíce nápomocné ve svých procesech zotavení. V tomto workshopu budu společně účastnicemi a účastníky pracovat na rozvíjení narativů a praktik, které můžeme označit jako vztahové, na zotavení orientované praktiky, podporující procesy zotavení.

O autorovi

Ottar Ness, PhD

Jerodinný terapeut, profesor v oboru poradenství na Norwegian University of Science and Technology (NTNU) a profesor v oboru péče o duševní zdraví na University College of Southeast Norway and Nord University. Je také hostujícím profesorem v programu zaměřeném na zotavení a komunitní zdraví na Yale University. Jeho výzkum se zaměřuje na procesy zotavení v oblasti duševního zdraví a závislosti, dále pak na dialogické a kolaborativní praxe v rodinné terapii, na metodologii participativního a akčního výzkumu. Je členem Taos Institute.

Nedobrovolná hospitalizace z lidskoprávního hlediska

Sobota 13:00 v Open Space

Anotace autorů

Nedobrovolná hospitalizace je konfliktem hodnot, v němž na jedné straně stojí svoboda jednotlivce a na druhé ochrana jeho zdraví (i proti jeho vůli) spolu s ochranou druhých. Náš právní řád se s tímto konfliktem již vypořádal, teď je na soudech, aby obecná ustanovení zákona vyložily na případech z praxe.

V příspěvku za pomoci kazuistik ukazujeme některé problematické aspekty nedobrovolných hospitalizací a prezentujeme otázky, které s nedobrovolnou hospitalizací souvisí a nejsou doposud právem jasně zodpovězeny, jako například: Kdo má povinnost vyhledávat alternativy k nedobrovolné hospitalizaci? Kdy může soud odmítnout vyslechnout umístěného člověka? Jak moc musí být rozhodnutí o přípustnosti nedobrovolné hospitalizace konkrétní?

Rozhodování o přípustnosti nedobrovolné hospitalizace nemá být pouhým formálním potvrzováním rozhodnutí zdravotníků, ti totiž na prvním místě hájí zdraví člověka. Soud naopak musí být schopen vyvážit často zájem člověka na jeho zdraví se zájmem na jeho svobodě, které jsou často protichůdné.

O autorech

Zuzana Durajová

Pracuje jako právnička na Odboru ochrany práv osob se zdravotním postižením v Kanceláři veřejného ochránce práv, kde se věnuje mj. lidem s duševním onemocněním, a to zejména v oblasti omezování svéprávnosti a špatnému zacházení v psychiatrických nemocnicích a domovech pro osoby se zdravotním postižením.

Martin Stříleský

Zabývá se právem v oblasti duševního zdraví. Vystudoval psychologii na FF a práva na PrF MU, od té doby pracuje v Lize lidských práv a zároveň studuje doktorské studium klinické psychologie. Tématem jeho dizertační práce jsou právní a etické aspekty klinické.

Šlíme nebo sílíme? Příběh psychospirituální krize aneb blázinec zevnitř očima bývalé rodinněprávní soudkyně

Sobota 14:15 v hlavním sále

Anotace autorky

Nečekané podivné prožitky jí před lety zrušily začínající kariéru soudkyně, nastavily drsné zrcadlo jejímu životu a přes těžká úskalí ji poté vyvedly z osobní krize opět ven, mnohem blíž k sobě. Přestože léčebnu zažila před 17 lety, nikdy na to nezapomene. Přála by si, aby lidé v psychické či psychospirituální krizi měli i jinou volbu, než pouze medicínský přístup, který vše nezvyklé diagnostikuje a medikuje, bez hlubšího zájmu o život a víru člověka, který stojí ve dveřích. Ve svém příspěvku se s námi Jozefína podělí o část svého životního příběhu.

Zpráva o nemoci, či transformaci? Duševní zdraví a současný mediální diskurz

Sobota 14:15 v hlavní místnosti

Anotace autorky

Aký obraz lidí s duševními problémy nám představují současná média? ... často zkratkovitý a spektakulární bez hlubší znalosti tématu, v lepším případě referují o antidiskriminaci a destigmatizaci ve myslu některých neziskových programů: "Chovejme se k těmto lidem lépe, ale nepochybujme o tom, že sou jiní než my ostatní, jsou přeci nemocní." Ve svých textech a rozhovorech dávám prostor tomu, čemu sama věřím, a to je, že tito lidé nejsou nemocní, ale pohybují se v jiných sférách, kterým je třeba porozumět nebo se o to alespoň pokusit. Jedním z prvních kroků ke změně je tedy vyzdvihnout možnost "dialogu s jinakostí" prostřednictvím médií.

O autorce

Martina Faltýnová

Historička umění, novinářka, zaměřuje se především na oblast duševního zdraví, zejména na dosud v médiích málo sdílená témata mezi něž patří - Otevřený dialog v praxi, diagnostika psychospirituální krize, duchovní rozměr psychických potíží, psychedelické terapie, atd. Pravidelně přispívá do kulturního čtrnáctideníku A2. Aktuálně se účastní skupinových sezení holotropního dýchání a výcvikového cyklu "Dialog s nevědomím".

Sekce interpersonálních vztahů

Napětí do vztahů v rodině neodmyslitelně patří a často může být faktorem, který rodinu spojuje. Pokud však napětí nabývá charakteru eskalujících konfliktů, vede spíše k opačným důsledkům. Vztahy rodičů během nebo po rozpadu manželství se nám mnohdy mohou jevit jako nespojitelné, na druhou stranu je ale jasné, že rodiče budou navždy spojovat jejich děti. Práce s konfliktními interpersonálními vztahy, které nelze jednoduše ukončit, před nás klade neustále nové výzvy. A právě tématu interpersonálních vztahů se chceme hlouběji věnovat na sympoziu Horizonty.

Seznam příspěvků

- Rodičem navždy
- Dítě v centru - práce s napětím v rozvodovém konfliktu
- Paralelní proces jako zdroj inspirace - dialogismus v praxi
- Respekt, uznání, komunikace, spolupráce aneb Příklady táhnou
- Život na dvou židlích
- Nejlepší zájem dítěte v případě rozvodu
- Komplementární praxe – úskalí multidisciplinárního přístupu při řešení týmových sporů, týmová spolupráce a její limity

Rodičem navždy

Čtvrtek 14:15 v šatně

Anotace autorů

Od roku 2015 nabízíme ve zlínském kraji asistenční program pro rodiny v rozvodovém nebo porozvodovém konfliktu, původně inspirovaný prací holandské psycholožky Justine Van Lawick. Původní pojetí programu jsme se rozhodli rozvíjet tak, abychom rodiče zplnomocňovali v jejich rodičovských kompetencích a pomáhali jim vytvářet prostředí, v němž se klade důraz na oceňování a v němž jsou děti schopny komunikovat svým rodičům svá přání a své potřeby.

Naši zkušenost z této terapeutické práce bychom chtěli předávat i ostatním odborníkům pracujícím v oblasti SPOD, kteří chtějí pomáhat rodinám zažívajícím opakované a intenzivní konflikty.

O týmu autorů

Gabriela Šustková, Kristýna Dvořáková, Michal Filák, Petr Suchomel, Daniel Žákovský, Přemysl Ulman

Jsme multidisciplinární tým se zastoupením psychologa, rodinného terapeuta, pedagoga a sociálního pracovníka, který vznikl v průběhu poskytování a rozvoje programu „Rodičem navždy“. Spojuje nás postmoderní přístup při práci s klienty.

Dítě v centru – práce s napětím v rozvodovém konfliktu

Čtvrtek 14:15 v šatně

Anotace autorů

V rozvodovém konfliktu se v naší praxi setkáváme s napětím mezi rodiči. Zároveň tyto situace doprovází také napětí u dětí, které často velmi citlivě konflikty a hádky v rodině vnímají. Pro rodiny chycené v síti rozvodového nebo rozchodového konfliktu je určen program Dítě v centru.

Dítě v centru klade velké nároky na celý rodinný systém, převážně však na rodiče. Cílem naší práce je zmírnit konflikty rodičů, snížit jejich vyhrocenost. Program poskytuje prostor pro nacházení nových cest, jak konstruktivně řešit konflikty. Zároveň se snaží postavit dítě do centra zájmu rozvádějících se rodičů (namísto pozice střetu zájmů). Přispívá tak ke snížení zátěže a tlaku, kterému je dítě v této situaci vystaveno.

V současnosti tímto způsobem pracujeme již čtvrtým rokem. Máme velmi dobrou zpětnou vazbu ze strany OSPOD a justice, se kterými se nám daří posilovat úzkou spolupráci. Od loňska realizujeme metodické kurzy, kde školíme další odborníky.

V rámci přednášky a workshopu vám představíme novou metodu pro práci s rozvodovým (rozchodovým) konfliktem, která vychází z holandského modelu No Kids in the Middle, který vytvořily psychoterapeutky Justine van Lawick a Margreet Visser.

O autorech

Petr Válek

Je klinický psycholog se sedmnáctiletou praxí. V Psychiatrické léčebně v Opavě se věnoval terapii a psychodiagnostice dospělých. Od roku 2013 se zabývá především dětské psychoterapii a práci s celým rodinným systémem. Díky výcviku v Analytické psychoterapii - Jungovské psychologii má pochopení pro stínové aspekty lidské osobnosti. Od roku 2014 se věnuje rozvodovým konfliktům a jejich dopadům na děti. Je celoživotním optimistou a naději dodává i rodičům v situacích, které vypadají beznadějně.

Andrea Blažková

Pracuje jako sociální pracovníce v Centru rodinného poradenství a Centru krizové intervence. Ve své práci se setkává s rodiči, kteří se nacházejí v rozvodovém nebo rozchodovém konfliktu. Věnuje se dopadům konfliktů na děti a výchovnému poradenství. Vystudovala psychoterapeutická studia na Fakultě sociálních studií MU v Brně a v současné době je frekventantkou vzdělávacího programu v kolaborativní a dialogické praxi.

Paralelní proces jako zdroj inspirace – dialogismus v praxi

Čtvrtek 16:00 v šatně

Anotace autorky

Taylor a kol.(2006) definovala paralelní proces jako přenášení prožitků a emocí z jednoho vztahu (např. s klientem) do druhého vztahu (např. s kolegou, či supervizorem).

Paralelní procesy v pečujícím týmu často doprovází práci s klienty s vysokou měrou konfliktu, či tam kde jsou ve hře silné emoce.

Paralelní proces v týmu může přispět k pocitům vyčerpání, konfliktům, či dokonce pocitům vyhoření a často tak bývá předmětem supervize.

V naší ambulanci mimo jiné doprovázíme rodiče v porozvodové situaci, když se nedaří dohoda na péči o děti, rodiny s vysokým stupněm násilí, či rodiny, kde jeden z rodičů prochází psychotickou zkušeností. Pracujeme i se soudně nařízenými léčbami. Většinou se na práci s takovou rodinou angažuje 3-5 členů našeho týmu, pracovníce OSPOD, praktičtí a odborní lékaři, bývalí psychologové a terapeuti, často právníci, škola, atd. Paralelní proces je v naší práci opakovanou zkušeností.

V našem příspěvku bychom rádi popsaly praktickou zkušenost s prací s paralelním procesem jako zdrojem informace o klientském systému.

Naše práce je do značné míry inspirovaná neexpertním dialogickým přístupem, především pracemi Jaakko Seikkuly, Justine von Lawick a Petera Robera a dále současným Gestalt přístupem.

O autorce

Lucie Hornová

Absolvovala FFMU obor psychologie. Pracovala dlouhodobě se závislými v Anglii, později v ČR. Má výcvik v Rogersovské individuální terapii a v rodinné systemické psychoterapii. Absolvovala studium systemické supervize na Tavistocké klinice v Londýně. Je registrovaným evropským systemickým supervizorem.

Je školitelem klinické psychologie, členem AKP a SOFT a evropským reprezentantem v Evropské asociaci rodinných terapeutů.

Založila a již 10 let vede tým psychologické ambulance v Rychnově nad Kněžnou a v Brně.

Pracuje s dětmi, dospělými a rodinami. Specializuje se na psychoterapii psychosomatických poruch, práci s rodinami s vysokým stupněm násilí a s rodinami, kde jeden z členů zažívá, či zažil psychotickou zkušenost.

Studuje doktorandský program na TAOS Institutu pod vedením prof. Sheily McNamee.

Dlouhodobě se zajímá o dialogické přístupy v psychoterapii. Spolupracuje s prof. Jaakko Seikkullou, prof. Peterem Roberem, skupinou Narativ a prof. Ochsem na organizaci Letní dialogické školy.

Respekt, uznání, komunikace, spolupráce - aneb příklady táhnou

Pátek 10:30 na balkóně

Anotace autorky

Když odborníci pracující s rodiči v konfliktu dokáží sami to, co chtějí pro rodičích: respekt, uznání (v rodičovské roli), komunikaci a spolupráci.

Markéta Nováková, zakladatelka [Cochem.cz](https://www.cochem.cz), z.s. představí principy interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení inspirované cochemskou praxí. Nové nástroje jednotlivých profesí, koordinace vstupů těchto profesí do řešení rodičovského konfliktu, propojení podpůrných služeb. Jak se rodí interdisciplinární tým, jak může v ČR interdisciplinární spolupráce fungovat?

Život na dvou židlích

Pátek 14:15 na balkóně

Anotace autorky

Děti si do školy často chodí odpočinout od problémů v rodině.

Zdá se Vám toto tvrzení provokativní? Nadsazené? Jak zacházet s dětmi, jejichž rodinné zázemí má vážné trhliny a negativně se promítá do jejich chování ve škole? Jak netrestat děti z jejich zoufalství, ale také jak zamezit jejich rušivému chování, nekázní nebo ubližování?

V příspěvku se chci s Vámi podělit o dosavadní zkušenosti práce ve třídách, kde dochází k problémům v soužití. Jedinečné propojení práce ve školství a práce s rodinou mi dovoluje uvedené tvrzení podtrhnout. Dovolím si také nabídnout osvědčené postupy, které mohou přispět ke stabilizaci jednotlivců i tříd. A židle k ukázce dvou světů dítěte rozhodně chybět nebudou...

Příspěvek je určený všem, kteří se setkávají s nevhodným chováním dětí a hledají cestu, jak posílit jejich odhodlání, motivaci a smysluplnost.

O autorce

Milena Mikulková

Kdysi dávno, jsem chtěla dělat to, co právě teď dělám: pracovat pro radost, dodávat naději, nacházet a pomáhat sobě i druhým otevírat vlastní zdroje a potenciál, nebát se bolesti, ale zvládnout ji a nechat se "posunout" ke zralosti a snad i moudrosti, nespokojit se s tím, co je obvyklé, ale hledat či vytvářet nové možnosti, nezakrňt na povrchnosti, ale jít do hloubky a souvislostí, vidět a žasnout, cítit vděčnost, jednoduše - žít. Podobnou cestou provázím i své klienty, čtenáře, posluchače, diváky, účastníky seminářů. Prostřednictvím publikační činnosti, televizních a rozhlasových příspěvků, při seminářích, besedách a k případové práci (www.vztahove-poradenstvi.cz). Jsem autorkou metody a online diagnostiky SOCIOKLIMA - zaměřené na behaviorální komponenty sociálního klimatu skupin a následné individuální či skupinové intervence (www.socioklima.eu). Od roku 2017 se snažím obě sféry působení - školství a práce s rodinou propojit ve společnosti ESPEDIENTE, z.s. (www.espediente.cz).

Nejlepší zájem dítěte v případě

Sobota 10:30 na balkóně

Anotace autorky

Ráda bych na sympoziu nabídla téma "Nejlepší zájem dítěte v případě rozvodu rodičů a v porozvodové péči", kterým se v běžné praxi dlouhodobě zabýváme na úrovni prevence předcházení vyostřených vztahů v rodině, jejich nápravou nebo minimalizací s ohledem na důsledky pro dítě. Předmětem plánovaného příspěvku je výchovná prevence, nástroje pomoci včetně systémového spojení a případová studie.

O autorce

Zdeňka Benešová

Profesí jsem sociální pedagog a psychoterapeutka. Založila jsem a působím jako ředitelka organizace Pro zdraví z.ú. poskytující sociální služby Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a působící v rámci výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Naším posláním je podpora rodinného systému v kontextu biopsychosociálních a spirituálních aspektů zdraví.

Komplementární praxe – úskalí multidisciplinárního přístupu při řešení týmových sporů, týmová spolupráce a její limity

Sobota 13:00 na balkóně

O autorce

Eva Vaňková

Jsem zapsaná mediátorka, advokátka, která pomáhá řešit spory svých klientů mimosoudně za pomoci spolupracujících odborníků - finančních specialistů, psychologů, lékařů, znalců, sociálních pracovníků vždy podle toho, co konkrétně klient potřebuje v rámci tzv. komplementární praxe. Jsem spoluzakladatelkou Unie rodinných advokátů, z.s. www.uracr.cz viz.a ředitelkou ESI, o.p.s. viz. www.esi-cz.eu

Sekce rasismu a xenofobie

V rámci symposia bychom se rádi věnovali tomu, jak a na jakých zlomech se vytváří napětí ve společnosti, která v poslední době zažívá vzestup xenofobních a rasistických nálad a postojů. Zajímá nás, jak s tímto napětím pracovat, jak rozpouštět rasismus a xenofobii ve společnosti, aniž by ve stejné chvíli docházelo k rozdělení společnosti na různé tábory. Kromě teoretických nebo výzkumných příspěvků na toto téma uvítáme příspěvky zástupců iniciativ, organizací nebo přístupů, kteří se s rasismem a xenofobií ve společnosti snaží tvůrčí cestou pracovat, a to z různých perspektiv. Mezi těmito perspektivami a rozdílnými strategiemi, jak na rasismus, xenofobii a související napětí ve společnosti reagovat, bychom chtěli vést dialog.

Seznam příspěvků

- Keynote: Předsudky nebo společenské struktury? Kořeny rasismu a strategie odporu
- Non violent communication (Nenásilná komunikace jako trénink)
- Dialog: napětí, které nás (ne)spojuje - Přímá akce v boji proti rasismu
- Jak spolupracovat v boji proti rasismu v ČR?
- Lokální integrace cizinců
- Škola - základ občanského života? Efekt školy na společenské a politické postoje studentů
- Život muslimské komunity v ČR
- Konstruktivně, prosím. Solutions journalism v české praxi.
- Člen iniciativy Ne rasismu
- Jak se demokraticky, bezpečně a efektivně organizovat na demonstracích a přímých akcích?
- Panelová diskuse: Nové podoby rasismu ve veřejném prostoru

KEYNOTE:

Předsudky nebo společenské struktury? Kořeny rasismu a strategie odporu

Pátek 9:00 v hlavním sále

Anotace autorky

Rasismus velmi často chápeme na úrovni mezilidských vztahů, jako postojový problém, jako kulturní nedorozumění nebo strach z jinakosti (xenofobie). Liz Fekete, ve své přednášce, nabízí odlišný pohled, který chápe osobní postoje jako důsledek společenských struktur a krize demokracie, která se projevuje na tom, jak se rasismus stává součástí popkultury a/nebo institucionální a státní kultury. Na základě své třicetileté praxe ve Velké Británii a ve zbytku Evropy a na základě přelomových antirasistických kampaní, které změnilly vztahy mezi lidmi, bude hovořit o možných strategiích resistance založených na postupném vytváření jednoty v akci (unity in action).

O autorce

Liz Fekete

Liz pracuje více jak 30 let v Institutu rasových vztahů (Institute of Race Relations), ve kterém je nyní ředitelkou a vedoucí Evropského výzkumného programu. V přednáškové i publikační činnosti se široce věnuje tématům jako jsou: současné podoby rasismus a fašismu, práva uprchlíků, evropské politiky boje proti terorismu a radikalizaci, pravicový extremismus a islamofobie. Je autorem knihy *Vhodný nepřítel: rasismus, migrace a islamofobie v Evropě (A suitable enemy: racism, migration and Islamophobia in Europe)*. Liz byla také součástí CARF kolektivu (Kampaň proti rasismu a fašismu v UK), profesionální pozorovatelkou Bassova lidového tribunálu nebo členkou Iráckého světového tribunálu, který sledoval válečné zločiny a porušování ženevských konvencí v průběhu války v Iráku v letech 2003 – 2005. Mezi její nejaktuálnější publikace patří *Alternativní hlasy evropské integrace (Alternative Voices on Integration in Europe)*, kniha dává do popředí mládežnické skupiny a inovativní antirasistické projekty jejichž iniciativy jsou hlavním proudem přehlíženy), *Obchodníci s nenávistí: násilné dopady Evropské ultrapravice (Pedlars of Hate: the violent impact of the European far Right)* a *Témata, která rozdělují Evropu: Rasismus a vzestup krajní pravice (Europe's Fault Lines: Racism and the Rise of the Right)*. Liz také spolupracuje s Mezinárodní iniciativou pro zločiny státu na Queen Mary University v Londýně a je členkou Observatoře pro překračování hranic pod Monash University v Austrálii.

Nenásilná komunikace jako trénink

Čtvrtek 16:00 v kinosále

Anotace autora

Půlku času budeme věnovat představení Nenásilné komunikace, nejspíš pomocí několika živých ukázek. Druhou půlku bych chtěl sdílet zkušenosti z vedení ročního výcviku, a alespoň zhruba načrtnout jakých změn (osobních a vztahových) lze v takovém dosáhnout a jaké jsou limity.

O autorovi

Ondráš Přibyla

Ondráš je lektor, mediátor a konzultant na volné noze. Vede tréninky Nenásilné komunikace (jako jeden z mála má v Česku mezinárodní certifikaci CNVC), na Masarykově Univerzitě učí kurzy Komunikace v konfliktních situacích a v organizacích (byznys, úřady i neziskovky) pomáhá s vytvářením interní komunikační kultury nebo dělá přímé intervence v konfliktních situacích.

„Mám rád neformální prostředí, kde nemusím sledovat konvence a hrát komunikační hry. Kde můžeme být prostě tím, kým jsme. Baví mě sledovat myšlení lidí, vidět předpoklady, chápat vzorce chování a vnímat souvislosti v plné šíři – v tom se projevuje moje vědecké pozadí (studoval jsem teoretickou fyziku). V tom, co dělám, potřebuju vidět smysl. Když zrovna pracuju, pracuju se zápalem a vášní a jsem rád, když věci mají spád. Nejsem perfekcionista a nevdá mi pracovat s omezeními – času, energie, i schopností – důležité pro mě je využít co nejlépe potenciál, který zrovna situace a lidé v ní mají.“

Dialog: Napětí, které nás (ne)spojuje – přímá akce v boji proti rasismu

Pátek 10:30 v hlavním sále

Anotace autora

Martin Luther King napsal ve svých listech, že ani jednoho vítězství občanského hnutí by nebylo dosaženo bez rezolutního právního a nenásilného tlaku. Zmiňuje to v dopise zaslaném z vězení v Birminghamu, kde se ocitl kvůli použití přímé akce. Padesát let po jeho uvěznění hnutí za občanské práva slavilo úspěchy v boji proti rasismu. Rovnoprávnost v zákonech byla dosažena, patřičnost jazyka politické korektnosti se v elitních kruzích začínala upevňovat...

Nicméně rasa, etnicita a národnost stále štěpí společnost. Dokonce se zdá, jako kdyby na těchto tektonických zlomech působilo stále větší napětí. Napětí vytvářející prostor pro vznik skupin, které se snaží jít k podstatě rozštěpení.

V dialogu o napětí, které (ne)spojuje se zaměříme na skupiny zabývající se bojem proti rasismu pomocí přímých akcí. S nimi se blíže podíváme, jestli platí mantra, že na překonání rozdílných názorů je nutný dialog. O čem však může být dialog v boji proti rasismu a jaké jsou jeho hranice? Je přímá akce efektivním nástrojem proti fašizujícím se „slušným Čechům a Slovákům“? Jak je možné skloubit řešení strukturálních problémů společnosti jakým je rasismus s individualizující praxí pomáhajících profesí?

A co si myslíte vy?

Přijďte být součástí dialogu.

O autorovi

Václav Pecl

Skupina „radikálních autorů bojujících proti rakovině národa – proti neomarxismu, jako ideologie zabíjející tradiční evropské národy“ vytvořila web White Media, kde se v jednom seznamu nachází diskutující Václav Pecl. Ten je označen jako „ultra-xenofilní levičák, mluvčí iniciativy V Brně neonacisty nechceme (Brno blokuje) a organizátor brněnské demonstrace na podporu imigrantů 26.6.2015. Autor petice Na podporu práv původních obyvatel Západní Papuy. Studoval na Filozofické fakultě v Brně. Název jeho absolventské práce: Duhová rodina živoucího světla a lásky. E: vencepecl@gmail.com M: 736 657 677“

Jak spolupracovat v boji proti rasismu v ČR?

Pátek 14:15 v Open space

Anotace autorky

Workshop nabídne prostor pro účastníky diskutovat dále témata, které Liz adresovala v hlavní přednášce dne. Účastníci budou vedeni k tomu, aby se pokusili identifikovat strukturální a popkulturní aspekty rasismu ve svém sousedství a na svých pracovištích. Následovat bude diskuze o tom, jaké strategie budou fungovat nejlépe na lokální úrovni a jak vytvářet mosty a spolupráci mezi rozličnými komunitami.

O autorce

Liz Fekete

Liz pracuje více jak 30 let v Institutu rasových vztahů (Institute of Race Relations), ve kterém je nyní ředitelkou a vedoucí Evropského výzkumného programu. V přednáškové i publikační činnosti se široce věnuje tématům jako jsou: současné podoby rasismu a fašismu, práva uprchlíků, evropské politiky boje proti terorismu a radikalizaci, pravicový extremismus a islamofobie. Je autorem knihy *Vhodný nepřítel: rasismus, migrace a islamofobie v Evropě (A suitable enemy: racism, migration and Islamophobia in Europe)*. Liz byla také součástí CARF kolektivu (Kampaň proti rasismu a fašismu v UK), profesionální pozorovatelkou Bassova lidového tribunálu nebo členkou Iráckého světového tribunálu, který sledoval válečné zločiny a porušování ženevských konvencí v průběhu války v Iráku v letech 2003 – 2005. Mezi její nejaktuálnější publikace patří *Alternativní hlasy evropské integrace (Alternative Voices on Integration in Europe)*, kniha dává do popředí mládežnické skupiny a inovativní antirasistické projekty jejichž iniciativy jsou hlavním proudem přehlíženy), *Obchodníci s nenávistí: násilné dopady Evropské ultrapravice (Pedlars of Hate: the violent impact of the European far Right)* a *Témata, která rozdělují Evropu: Rasismus a vzestup krajní pravice (Europe's Fault Lines: Racism and the Rise of the Right)*. Liz také spolupracuje s Mezinárodní iniciativou pro zločiny státu na Queen Mary University v Londýně a je členkou Observatoře pro překračování hranic pod Monash University v Austrálii.

Lokální integrace cizinců: Role města

Pátek 16:00 v Open space

Anotace autorky

Jak mohou samosprávy využít napětí ve společnosti ohledně migrace a kulturní a náboženské diverzity? Jaká je role měst v procesu proměny napětí v dialog mezi odlišnými skupinami obyvatel? Téma integrace cizinců je v sociálních politikách v ČR často přehlíženo a potlačováno. Město Brno se jako jedna z mála samospráv v ČR začalo systematicky věnovat tematice integrace cizinců na lokální úrovni. V říjnu 2017 se rozběhl projekt v režimu sociálních inovací, v rámci kterého Brno jako první město v ČR testuje interkulturní práci v rámci samosprávy. Základním principem projektu je, že město buduje mosty mezi lokální samosprávou a cizineckými komunitami na svém území díky vytvoření týmu interkulturních pracovníků – migrantů, kteří z dané komunity pocházejí, ale zároveň se již v ČR úspěšně integrovali.

Město Brno dále v roce 2018 spustí přípravu lokální strategie integrace cizinců, která by měla nastavit systematický přístup k integraci cizinců.

Jaké jsou dosavadní zkušenosti, co jsme se naučili a s jakými výzvami se setkáváme?

O autorce

Lenka Šafránková Pavlíčková

Lenka Šafránková Pavlíčková pracuje na Odboru sociální péče Magistrátu města Brna, kde vede projekty zaměřené na integraci cizinců. Vystudovala sociologii, sociální politiku a sociální práci a mediální studia a žurnalistiku na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Během doktorského studia sociologie se zabývala migrací a integraci cizinců analýzou ideologií. Po několika letech v korporátních firmách zakotvila na 9 let v neziskové organizaci Nesehnutí, kde se věnovala tématům spojených s integrací cizinců a výzvami spojenými s multikulturním soužitím. Od roku 2016 působí v samosprávě. Kromě projektu na testování interkulturní práce v rámci samosprávy, který běží v režimu sociálních inovací, koordinuje tvorbu ucelené politiky města Brna na integraci cizinců.

Škola- základ občanského života? Efekt školy na společenské a politické postoje studentů

Sobota 10:30 v šatně

Anotace autora

Škola je tradičně vnímána jako prostředí, které mladého člověka uvádí do světa mimo úzký okruh jeho rodiny a přátel. Příspěvek se proto věnuje otázce, jakým způsobem přispívá školní prostředí (například jeho otevřenost diskuzi) k rozvoji (ne)tolerantních postojů studentů či k jejich přesvědčení, že mohou ve společnosti něco ovlivnit. Prezentovány budou výsledky z běžícího výzkumu CATCH-EyoU, který probíhá paralelně v osmi evropských zemích u adolescentů a mladých dospělých. Prostřednictvím skupinových rozhovorů jsme například zjišťovali, co studentům vadí na tom, jak s nimi učitelé diskutují o společenských tématech, ale rovněž co jako problém vnímají samotní učitelé. Data z dotazníkového šetření zároveň ukazují, jak se (ne)tolerantní postoje či přesvědčení o vlastním vlivu studentů mění v průběhu času a zda existuje systematická souvislost mezi těmito změnami a prostředím navštěvované školy.

O autorovi

Jan Šerek

Mgr. et Mgr. Jan Šerek, Ph.D. je výzkumník a vyučující na Katedře psychologie a Institutu výzkumu dětí, mládeže a rodiny Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Ve svém výzkumu se zaměřuje na oblast politické socializace, občanskou angažovanost a postoje mladých lidí a vnímání legitimacy demokracie. Přednáší zejména o tématech sociální a politické psychologie. Zastupuje Českou republiku v Evropské asociaci pro výzkum adolescence.

Život muslimské komunity v České republice

Sobota 10:30 v šatně

Anotace autora

Ve svém příspěvku Ondřej přiblíží účastníkům život muslimské komunity v České republice, její historii, aktuální vývoj po roku 2015 a snahu o tolerantní a respektující soužití muslimů a majority. Bude vycházet jak z osobních niancí (i na základě setkání s jedním z prvních muslimů v České republice, který už nežije) a zkušenosti s komunitou, tak i z odborných publikací Ostržanského a Kropáčka. V celém průběhu příspěvku bude hlavně množství prostoru pro otázky.

O autorovi

Ondřej Adamík

V muslimské komunitě v ČR působí již 16 let. Během této doby se aktivně účastnil dialogu s širší společností, ať už byli z jiných náboženských spolků či nikoliv. Měl možnost díky cestování a odborných stáží např. IVLP v USA poznat různorodost a fungování náboženského spektra. Díky tomu se začal starat se o PR Muslimské obce v Praze. V minulosti působil ve vedení studentských náboženských spolků. Podílel se na odborných jednáních týmu, který měl za úkol integraci v ČR v rámci V4. V rámci neziskové organizace školil státní zaměstnance jak jednat z cizinci.

Konstruktivně, prosím. Solutions journalism v české praxi

Sobota 13:00 v hlavním sále

Anotace autorky

Solutions journalism na sebe v posledních letech strhává pozornost mediálních teoretiků i praktiků z médií. Tento přístup, který se do češtiny překládá jako žurnalistika orientovaná na řešení, chce na základě precizního zpravodajství ukazovat společenské problémy v celé jejich šíři. A to především tím, že osloví a zapojí všechny aktéry daného problému, soustředí se na konstruktivní přístup k věci a diskutuje efektivitu nabízených řešení. Tolik teorie. Jak ale vypadá práce novináře, který se rozhodne pro solutions journalism, v praxi? A je možné hledat konstruktivní řešení skutečně u všech společensky a mediálně ožehavých témat?

O autorce

Daniela Vrbová

Daniela Vrbová novinářka, od roku 2006 pracuje jako redaktorka v Českém rozhlase. Její reportážně-analytický pořad *Zaostřeno na cizince*, který s kolegyní Gorankou Oljačou připravovala pro Český rozhlas 6, se stal základem pro současný každodenní pořad *Zaostřeno* na stanici Český rozhlas Plus. Daniela má i novinářské zkušenosti ze zahraničí, absolvovala stáž v BBC World Service a v dánském týdeníku *Weekendavisen*, připravovala pořady pro kodaňský Univerzitní rozhlas a dva roky pracovala jako reportérka pro festivalové rádio na Roskilde Festivalu. V roce 2013 obdržela za svoji práci Novinářskou křepelku pro novináře do 33 let, v roce 2017 byla nominována v rámci Novinářské ceny na zvláštní ocenění za Solutions Journalism.

Člen iniciativy: Ne rasismu

Sobota 14:15 v hlavním sále

Anotace autorky

Další diskutující je člen Iniciativy Ne rasismu, která se snaží o emancipační a progresivní politiku. Její vznik v roce 2010 byl reakcí na růst xenofobních nálad ve společnosti a jejím primární činností bylo pořádání veřejných přednášek, diskuzí, promítání dokumentárních filmů, workshopů na školách, veřejných shromáždění a nenásilných blokád neonacistických pochodů. Postupem času svou činnost rozšířila i na další témata jako jsou feminismus či kritika neoliberální ekonomické politiky. Zdroj rasismu iniciativa neredukuje pouze na jeho psychologický rozměr, nýbrž se snaží odhalovat i jeho ekonomicko-sociální kořeny. Za 9 let své existence pořádala mimo jiné nespočet demonstrací, přímých akcí či aktů občanské neposlušnosti a dlouhodobě se snaží o zlepšování kultury protestu v Čechách. Lektor je absolvent sociálních dějin. Ve svém studiu se zaměřuje na dějiny státního socialismu, dějiny protestu a výzkum vzniku sociálních hnutí.

O autorce

Miriam Kanioková

Facilitátorkou dialogu bude vystudovaná socioložka a sociální pracovnice Miriam Kanioková. Miriam se aktuálně jako úřednice věnuje romským komunitám na Slovensku. Kromě toho se zajímá o nastavování efektivních sociálních politik přispívajících k sociální soudržnosti.

Jak se demokraticky, bezpečně a efektivně organizovat na demonstracích a přímých akcích?

Sobota 14:15 v hlavním sále

Anotace autora

K možným typům politické participace v moderních společnostech patří akty občanské neposlušnosti. Uchylují se k nim ve většině případů účastníci a účastnice sociálních hnutí v momentu, když selhávají jiné politické prostředky. Krom environmentálních či sociálních konfliktů si akty občanské neposlušnosti osvojují lidé, stavící se do cesty nenávisným ultrapravicovým pochodům či davům pokoušejícím se o útoky na nedominantní etnické či jiné skupiny. Účast na blokáдах či jiných přímých akcích může být pro jedince osvobozující a posilující – dává mu možnost být slyšen a možnost sdílet svůj politický postoj s dalšími lidmi. Zároveň však může mít i negativní – traumatizující účinky, zvláště při setkání s policejní represí či násilím. Aktivisté a aktivistky se během akce můžou dostat do velmi nekonformních situací.

Workshop se zaměří na to, jakým způsobem se můžou organizovat akty občanské neposlušnosti a jak se na takových akcích můžou organizovat lidé, aby byla akce nejen efektivní, ale zároveň demokratická a bezpečná. Budeme rozebírat strategie, jak můžou aktéři demonstrace kolektivně rozhodovat a jakým způsobem může jedinec minimalizovat možnost traumatu.

O autorovi

Člen iniciativy Ne rasismu

Lektor workshopu je člen Iniciativy Ne rasismu. Iniciativa se snaží o emancipační a progresivní politiku. Její vznik v roce 2010 byl reakcí na růst xenofobních nálad ve společnosti a jejím primární činností bylo pořádání veřejných přednášek, diskuzí, promítání dokumentárních filmů, workshopů na školách, veřejných shromáždění a nenásilných blokad neonacistických pochodů. Postupem času svou činnost rozšířila i na další témata jako jsou feminismus či kritika neoliberální ekonomické politiky. Zdroj rasismu iniciativa neredukuje pouze na jeho psychologický rozměr, nýbrž se snaží odhalovat i jeho ekonomicko-sociální kořeny. Za 9 let své existence pořádala mimo jiné nespočet demonstrací, přímých akcí či aktů občanské neposlušnosti a dlouhodobě se snaží o zlepšování kultury protestu v Čechách. Lektor je absolvent sociálních dějin. Ve svém studiu se zaměřuje na dějiny státního socialismu, dějiny protestu a výzkum vzniku sociálních hnutí.

Panelová diskuse: Nové podoby rasismu ve veřejném prostoru

Sobota 14:15 v hlavním sále

Anotace autora

Budeme se ptát socioložky, výzkumníka a píármana Muslimské obce z Prahy jaké nové projevy rasismu vznikly za posledních pár let, jakým jazykem mluvit o rasismu a hlavně jak otevřít dialog s lidmi, kteří jsou označováni za rasisté, aniž by se tak sami vnímali.

O autorovi

Člen iniciativy Ne rasismu

Lektor workshopu je člen Iniciativy Ne rasismu. Iniciativa se snaží o emancipační a progresivní politiku. Její vznik v roce 2010 byl reakcí na růst xenofobních nálad ve společnosti a jejím primární činností bylo pořádání veřejných přednášek, diskuzí, promítání dokumentárních filmů, workshopů na školách, veřejných shromáždění a nenásilných blokad neonacistických pochodů. Postupem času svou činnost rozšířila i na další témata jako jsou feminismus či kritika neolibérální ekonomické politiky. Zdroj rasismu iniciativa neredukuje pouze na jeho psychologický rozměr, nýbrž se snaží odhalovat i jeho ekonomicko-sociální kořeny. Za 9 let své existence pořádala mimo jiné nespočet demonstrací, přímých akcí či aktů občanské neposlušnosti a dlouhodobě se snaží o zlepšování kultury protestu v Čechách. Lektor je absolvent sociálních dějin. Ve svém studiu se zaměřuje na dějiny státního socialismu, dějiny protestu a výzkum vzniku sociálních hnutí.

Sekce komunitní práce

Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem, Ostravskou univerzitou, a v návaznosti na téma Horizontů 2016 („Jak se dělá komunita?“) se ve čtvrtěčném programu objevuje i téma Komunitní práce. Program bude vycházet z potřeb projektu „Podpora komunitní práce v Moravskoslezském kraji“, který je zaměřený na rozvoj kompetencí a snižování následků sociálního vyloučení obyvatel sociálně vyloučených lokalit v Ostravě-Kunčičkách, Bruntále a Frýdku-Místku prostřednictvím metod komunitní práce, zprostředkovaných komunitními pracovníky projektu. Projekt má ambici zvýšit míru integrace obyvatel sociálně vyloučených lokalit v místech, které se dlouhodobě potýkají s jejich malou angažovaností, ztíženým přístupem k institucím a službám, vysokou mírou nezaměstnanosti či kriminality. V rámci programu vystoupí dva významní experti v oblasti komunitní práce, Leida Shuringa (NL) a Rodger Green (UK).

Seznam příspěvků

- KEYNOTE: Má komunitní práce potenciál spojit nespojitelné?
- Zplnomocnění nebo znovucmonění? Výzvy v praxi a vzdělávání

KEYNOTE

Má komunitní práce potenciál spojit nespojitelné?

Čtvrtek 9:00 v hlavním sále

Anotace autora

Leida Schuringa (povede úvodní přednášku, na kterou naváží tři paralelní diskusní semináře, které povedou komunitní pracovnice v sociálně vyloučených lokalitách)

- Jak může komunitní práce ovlivnit strategie vlastníka bytového fondu?
- Kdo komunitní práci realizuje a jak ovlivňuje možnosti naplňování principů komunitní práce?
- Jak partnerský přístup proměňuje pojetí „profesionálního“ vztahu?

O autorovi

Leida Schuringa

Expertka na komunitní práci. Její přístup je komplexní – komunitní práci aktivně realizuje, školí a rozvíjí metodu komunitního rozvoje. Je autorkou několika publikací (v ang. Community Work and Roma Inclusion, 2005). Působí také v Instituut voor Toegepaste Integrale Psychologie. Zabývá se přístupem Spiral Dynamics Integral, jehož je školitelkou.

Zplnomocnění nebo znovuzmocnění? Výzvy v praxi a vzdělávání

Čtvrtek 14:15 a 16:00 v *Open space*

Anotace autora

Workshop se bude kriticky věnovat prozkoumávání definice, významu a praxe zplnomocnění a znovuzmocnění v průběhu spolupráce s uživateli služeb, klienty a komunitními skupinami. Pomocí různých formátů jako je prezentace, případy z praxe, praktická skupinová cvičení, hraní rolí a diskuze budeme společně pracovat na vytváření radikálního plánu pro jednání a sociální změnu.

O autorovi

Roger Green

Výzkumný pracovník vyznačující se tím, že jako jeden z mála tamních akademických pracovníků pracuje v terénu přímo s komunitami na nastavení a aplikaci metod sociálního výzkumu sloužícího k podpoře jejich zájmů a potřeb. Jeho přístup ke vzdělávání je typický přesvědčením, že u uchazečů o studium komunitní práce je klíčová jejich předchozí zkušenost, coby jejich příjemců. Je zakladatelem a bývalým ředitelem Centre for Community Research (CCR) na University of Hertfordshire.